

**MINISTERIET FOR
BØRN OG
UNDERVISNING**
KVALITETS- OG
TILSYNSSTYRELSEN

Prøver – Evaluering – Undervisning

Fremmedsprog

Maj-juni 2011

Ved Rita Mogensen, fagkonsulent for engelsk
og Lore Rørvig, fagkonsulent for tysk og fransk

Indhold

Prøver – Evaluering – Undervisning	1
Indledning	5
En stor tak til alle censorerne	5
Skriftlige prøver	6
FSA:	6
FS10:	6
De skriftlige prøver i overblik.....	6
Engelsk FSA skriftlig	7
Listening comprehension.....	7
Reading comprehension.....	8
Language use.....	9
Free writing	11
FS10 skriftlig engelsk	13
Language Use	13
Opgave 1.....	13
Opgave 2.....	14
Free writing	15
Elevbesvarelserne	17
Sprogarbejde i undervisningen.....	17
Fejltyper, der bør øves	18
Kongruensfejl.....	18
Relativt pronomen.....	18
Ordstilling	18
Tid.....	18
Substantiver i pluralis	19
Danismer	19
Forvekslingsord.....	19
Genitiv.....	20
Skriveprocessen.....	20
Tysk FSA skriftlig	21
Hören	21
Lesen	21

Sprog og sprogbrug	22
Skriftlig fremstilling FSA	24
Tysk FS10 skriftlig	26
Hæfte 1 - Sprog og sprogbrug	1
Hæfte 2 - Skriftlig fremstilling	28
<i>Kommentar til elevbesvarelserne</i>	28
<i>Kommentar til elevbesvarelserne</i>	29
Områder, der bør sættes fokus på i undervisningen	29
<i>Træning i skriftlig fremstilling</i>	29
Ordbogsarbejdet i undervisningen	30
<i>Arbejdet med grammatiske oversigter</i>	30
Sprogarbejde i undervisningen	1
Fransk FSA skriftlig	32
Ecoute	32
Lecture	32
Sprog og sprogbrug	33
Écrire	34
Opgaveformuleringen	34
<i>Kommentar til elevbesvarelserne</i>	35
Fransk FS10 skriftlig	36
Hæfte 1 - Sprog og sprogbrug	36
Hæfte 2 Skriftlig fremstilling	37
<i>Kommentar til elevbesvarelserne</i>	38
Sprogarbejde	39
<i>Træning i skriftlig fremstilling</i>	39
<i>Ordbogsarbejdet i undervisningen skal fokusere på følgende:</i>	40
<i>Arbejdet med grammatiske oversigter skal føre til, at eleverne kender til og kan bruge:</i>	40
Sprogarbejde	40
Fælles for alle 3 sprog	41
Før den skriftlige prøve	41
Skriveprocessen	41
Ordbogen	42
På prøvedagen	42
Sprogligt	42

Brug af it og hjælpemidler.....	42
Vurderingen	43
Censorordning.....	43
Mundtlige prøver	44
De mundtlige prøver i overblik	44
FSA mundtlig prøve	44
Tekstoppgivelserne.....	44
Film	45
Musik.....	46
Temaer	47
Elevens selvvalgte emne	48
<i>Kilder</i>	52
<i>Godkendelse af dispositionen</i>	52
Prøveoplægget.....	53
<i>Så taler vi sammen</i>	54
Vurderingen	54
FS10 mundtlig prøve	54
Årets temaer	55
Lodtrækning.....	56
Godkendelse af emne	56
Elevens selvvalgte emne m.m.	56
Kommentarer til prøveforløbet	1
Forberedelse af eleverne til den mundtlige prøve	59
Elever med særlige behov	60
Tjeklister	60
Hvis du vil vide mere	62
Nyt	63
Tak for i år	63

Indledning

Med dette hæfte evalueres prøveafholdelsen maj-juni 2011. Desuden bygges der bro til undervisningen, så publikationen kan indgå som redskab i lærernes tilrettelæggelse heraf.

I år bliver der udgivet et fælles hæfte for alle tre fremmedsprog, da der er mange forhold, som er fælles for de tre sprog. Først gennemgås de skriftlige prøver for hvert sprog, hvorefter der følger et fælles afsnit om det skriftlige arbejde. Afsnittene om den mundtlige prøve er fælles for alle tre sprog.

En stor tak til alle censorerne

Stor tak til alle de beskikkede censorer for deres kvalificerede indsats ved såvel de skriftlige som de mundtlige prøver. De er medvirkende til, at vi får en ensartet bedømmelse over hele landet. Ligesom de ofte kan være med til at give lærerne ny inspiration til undervisningen.

Endelig en stor tak til censorerne for deres tilbagemeldinger om prøveforløbene. Uden disse udførlige evalueringer ville dette dokument ikke kunne skrives.

Stjernestunder

"Generelt er prøveformen et hit. Eleverne virker trygge under prøven, og de ved, hvad der skal foregå. Det er en fornøjelse at komme ud som censor til den slags prøver, da det foregår under nogenlunde ordnede former med en flok motiverede og engagerede elever, der har forberedt sig godt." Således skriver en beskikket censor om den mundtlige prøve i sin rapport.

Også for en skriftlig beskikket censor gemmer prøverne på stjernestunder. Fx modtog en censor stile, der generelt lå over det normale niveau, fra en musikefterskole og skrev: "Teori: Er meget musikalske børn bedre til fremmedsprog end andre og skyldes det, at de er bedre til at fordybe sig/øve på et instrument? Læg dertil en dygtig sproglærer, så har vi måske en kvalificeret cocktail, der kan hæve det faglige niveau i skriftlig fremstilling?!"

Skriftlige prøver

For alle tre fremmedsprog gælder, at prøven består af to hæfter og varer 3 timer.

FSA:

I hæfte 1 prøves eleverne i de receptive færdigheder – i at lytte og læse (1 time), og i hæfte 2 prøves de i de produktive færdigheder – i sprog og sprogbrug samt en fri skriftlig opgave (2 timer).

Hæfte 1 afleveres efter den 1. time.

FS10:

I hæfte 1 prøves elevernes færdigheder i sprog og sprogbrug, og i hæfte 2 prøves de i skriftlig fremstilling. Eleverne får udleveret begge hæfterne fra begyndelsen af prøven og kan selv disponere over tiden. Begge hæfter afleveres samlet til sidst.

De skriftlige prøver i overblik

	FSA	FS10
Hæfte 1	Hjælpemidler er IKKE tilladt. Lytning og Læsning Hæfte 1 afleveres efter 1 time.	Hjælpemidler er tilladt. Sprog og sprogbrug Hæfte 1 afleveres sammen med hæfte 2.
Hæfte 2	Hjælpemidler er tilladt. Sprog og sprogbrug Fri skriftlig fremstilling Engelsk 350/450 ord Tysk/fransk 200-300 ord	Hjælpemidler er tilladt. Fri skriftlig fremstilling Engelsk 500-600 ord Tysk/fransk 300-400 ord

Engelsk FSA skriftlig

Listeningcomprehension

I årets prøvesæt var lyttesektionen opdelt i fire dele, og der kunne spores en stigende sværhedsgrad fra sektion 1 til 4. Dette er godt, da eleverne således kan samle selvtillid ved at kunne løse opgaverne til sektion 1. Sektionerne 2 og 3 blev kun afspillet én gang. Dette stiller naturligvis større krav til eleverne, hvilket også viste sig ved, at item 13 og 14 kun blev besvaret korrekt af ca. 30 % af eleverne. Opgaven i Sektion 3 var lidt anderledes end de sædvanlige *multiple choice* opgaver. Denne opgave ser ud til at have været en udfordring for mange elever. Se nedenstående eksempel.

Section 3 – Pony club camp – part two

You will hear the rest of Carol's story **ONCE**.
Write the letters of the **TRUE** sentences in the boxes below.

- A. The big horses were in the stables.
- B. Rosie was limping in the paddock.
- C. Carol asked a qualified vet to check Rosie's leg.
- D. The young vet knew why Rosie was limping.
- E. Rosie had an old leg wound.
- F. Carol couldn't ride Rosie all day.
- G. Carol enjoyed the next day.
- H. The vet wanted a second opinion.
- I. Carol gathered her things and put the horse into the horsebox.
- J. Carol phoned the farmer on her mobile phone.
- K. The farmer was embarrassed.
- L. Carol brought the biggest horse to pony club camp.

Example:

	17.	18.	19.	20.
B				

En anden udfordring for mange elever var at vælge de korrekte svarmuligheder i Radio News i sektion 4. Specielt item 23 har voldt eleverne problemer.

Reading comprehension

Opgaverne så ud til at være af et passende omfang og af en passende sværhedsgrad, da stort set alle elever nåede at løse samtlige opgaver på de 35 minutter, som de havde til rådighed.

Læsedelen var opdelt i fire dele. Det var de kendte opgavetyper, der gik igen fra tidligere år. Sektion 1 bestod af 5 korte tekster, hvor eleverne blev prøvet i forståelse af specifik information. Den opgave, som færrest elever havde kunnet løse korrekt, var den, som ses nedenfor.

En censor skriver: "Det virker generelt som om, eleverne er blevet bedre til at løse denne type opgaver. Det hænger givetvis sammen med det øgede fokus på faglig læsning."

4. German exchange trip

This term has seen the second leg of the German exchange. Twenty-nine German students from our partner school in Rendsburg enjoyed sunny weather here in Lancaster. When the German students were here, they participated in two trips with us, one was a day trip to the Lakes, where they spent time in Ambleside and Bowness, combined with a little walk to the view point at Brisky Howe. We also took a boat trip on Lake Windermere. Here in Lancaster they had a guided tour of the castle, followed by a town tour of Lancaster.

The German students experienced lessons here at Lancaster High, as well as a guided tour and a talk on the history of the school. Visits were also made to the three local primary schools where our German partners gave presentations to the pupils in English on aspects of German life. Activities also included bowling at Morecambe Superbowl and a farewell party for our visitors and their host families.

- A. The German and British students met for the first time.
- B. The German students stayed with families.
- C. The German students gave talks at Lancaster High.

☐
☐
☐

Sektion 2 var en *matching* opgave. Eleverne havde i år klaret denne opgave med at matche den rette overskrift med et tekststykke langt bedre end tidligere. Der ses et udsnit af opgaven herunder.

Choose a heading for each paragraph and write the letters on the line. There are more headings than you will need.

Squirrels

Example:

H Of all the kinds of wild animals that are native to England, none are more frequently seen than squirrels. Squirrels belong to the most successful and widespread group of animals in the world, rodents. One of the main differences between squirrels and most other rodents is that squirrels have a rather large, bushy tail. Red squirrels used to be the most common type in the UK, but the grey squirrel, imported from the USA in 1870, has now almost replaced the attractive red squirrel.

6. ____ All rodents are gnawing animals. Squirrels have well-developed jaw muscles and very sharp front teeth that can chew through just about anything. These front teeth are kept sharp by gnawing on hard objects such as woody plant materials, seeds and nuts. This gnawing also serves another purpose. A rodent's front teeth grow constantly, so they must be filed down or they will grow to the point where eating becomes difficult and the animal will starve.

7. ____ Rodents are known for their high reproductive rate. Squirrels usually produce two litters of 2-4 young squirrels each year. The first litter is born in January or February while the second arrives in mid-summer. Young squirrels grow up rather slowly and can first manage on their own after about two and a half months. Squirrels give birth in nests normally located in trees. This nest also is the centre of the adult's activities throughout the year.

- A. Taking over birds' nests
- B. A troublesome tail
- C. Squirrels around the world
- D. Don't invite trouble

* I matching opgaverne er der altid flere overskrifter, end der skal bruges. Derfor er det en god idé at opfordre eleverne til, at de afslutningsvis kigger på de overskrifter, der ikke er blevet brugt. Ville de kunne passe på et af tekstafsnittene?

Den sektion, som eleverne havde løst med det bedste resultat, var sektion tre. Her skulle de matche beskrivelsen af nogle personer med de *events*, som passede til dem.

*For at undgå en sneboldeffekt, hvor en forkert *matching* medfører flere fejl, bør eleverne tage stilling til, om de tekster, der er brugt, ville kunne bruges i de senere *matchinger*. Hvis det er tilfældet, bør matchingen overvejes en gang mere.

Endelig bestod sektion 4 af en længere tekst, hvor eleverne blev prøvet i både global læsning og i at uddrage specifik information samt forståelse af enkelte ord og udtryk ud fra konteksten. Der var kun tre items i hele *readingcomprehension* testen, hvor mindre end halvdelen af eleverne havde svaret korrekt. Det var - ud over det tidligere nævnte item 4 - item 23 og 24, hvor eleverne ud fra konteksten skulle finde den rette betydning af ordene *subsequent* og *bear in mind*.

Language use

Sprog og sprogbrugsdelen bestod i dette års prøvesæt af fem dele med i alt 41 items. I første del blev eleverne prøvet i at sætte verber i *pasttense*. Det er positivt, at langt de fleste elever var i stand til at løse denne opgave tilfredsstillende. Man kan se, at der er blevet arbejdet med dette i den daglige undervisning.

* Bed eleverne tjekke alle de uregelmæssige verber i listen over disse. En del elever ved, hvad ordet hedder, men staver det forkert.

I den næste del skulle eleverne vælge den korrekte form/ordklasse. Det er en opgavetype, som har været med i næsten alle prøvesæt, men den volder stadigvæk en del elever problemer. I dette opgavesæt var det især item 14, der var en udfordring.

Item 14:

14. *This antique vase is a much desired collectable*

I opgaven var der skrevet de ord, som eleverne skulle vælge mellem. Denne opgavetype vil for mange elever kræve flittig brug af ordbogen. Der er meget, der tyder på, at eleverne ikke bruger ordbogen nok.

Den næste opgave var en ny opgavetype, og det var en udfordring for en del elever. I denne opgave skulle eleverne både vælge det rette ord og den korrekte bøjningsform af henholdsvis *to malke* og *to do*. Det var specielt item 20, der voldte problemer. Kun cirka 15 % af eleverne valgte her at bruge den korrekte ing-form. Se opgaven herunder.

Complete the sentences using the correct form of 'to make' or 'to do'.

Example:

That's Jean. She does my hair every Friday.

19. You needed to relax. That holiday _____ you a world of good.

20. I can't come out right now, I _____ my homework.

21. I took the pill the doctor gave me, and after five minutes it _____ me feel better.

22. What do you _____? - I'm a nurse.

23. Fiona! Before you go out, I want you to tidy your room and _____ your bed.

24. I think I _____ the wrong decision when I bought that new TV.

I sektion fire skulle eleverne indsætte den rette konjunktion. Denne opgave var de fleste elever i stand til at løse tilfredsstillende.

Endelig var der den velkendte opgave med at finde ti fejl. Næsten alle elever var i stand til at finde i hvert fald nogle af fejlene. Nogle elever fandt fejlene, men fik desværre ikke rettet ordene korrekt. Det er ærgerligt, da de så ikke kunne få point for det. Hvis en elev finder og retter et ord, der ikke er en fejl, trækker det ikke et point fra. Så for en sikkerheds skyld fandt flere elever mere end ti fejl. Der var ikke så mange elever, der var i stand til at finde den sidste fejl i sætningen:

...and others will remain to this area.

Flere censorer har meldt tilbage, at de kan se, at eleverne i nogle klasser er blevet rigtigt gode til at bruge deres ordbog.

Freewriting

Message in a bottle

Samantha Landon
1210 East Cliff Rd.
Bar Harbor, Maine 04605, USA.
24th August 2008

To the person who finds this bottle:
I'm so glad that you have found my message.

Ryan was running down the beach one evening when he saw a bottle stuck in the sand. He sat down on the beach and pulled the cork out. After a while he finally got the paper out of the bottle, and unrolling the paper, he read the message.

Continue Samantha's message (350-450 words).
Include:

- who Samantha is
- why she wrote the message
- what she wants the finder to do.

7

Censorerne skriver bl.a.:

"Besvarelserne varierede enormt fra super velskrevne breve fra personer, der var strandede på øde øer som følge af flystyrt, skibsforslis o. lign. Til jævne besvarelser, der fortalte om hovedpersonens interesser og familieliv. På den måde kan man sige, at alle elever havde mulighed for at bidrage på deres niveau.."

Eleverne fik ovenstående oplæg til den fri skriftlige opgave. Mange havde fundet inspiration i aktuelle begivenheder som Brønderslevsagen, gidsler hos pirater, tilfangetagne i kældre. Derudover blev der skrevet om kontaktannoncer, at finde en penneven, selvmordsbrev, skoleopgave, væddemål, kidnapning, flystyrt, skibsforslis etc.

Samlet set har opgaven fungeret efter hensigten. Alle har kunnet skrive om dette emne, og det har været muligt for eleverne at inddrage kendskab til kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande.

Nogle elever havde ikke læst oplægget ordentligt igennem og havde derfor placeret Samantha i Frankrig eller andre steder, selv om oplægget viser hendes hjemadresse Maine, USA.

Nogle elever fik ikke læst den gule firkant med opgavebeskrivelsen godt nok. De har skrevet Ryans historie, eller de har beskrevet, hvordan han kom og reddede hende. Men opgaven lyder klart:

Continue Samantha's message

* Gør eleverne opmærksom på, at de skal opfylde kravene fra opgaveboksen. Det er desuden en hjælp for eleverne, da de ofte får en disposition, som de kan følge.

FS10 skriftlig engelsk

Language Use

Hæfte 1 indeholdt i år tre opgaver i sprog og sprogbrug med i alt 43 items.

Opgave 1

A second chance for Luke

0.	Before he joined in the Youth Opportunities Programme, Luke Hardy had	0.	<u>in</u>
00.	been out of work for three years. Known for his aggression and quick	00.	<u>✓</u>
1.	temper, Luke had been the leader of a teenage gang for some more years	1.	<u> </u>
2.	and was respected by other boys of his age. By the age of 19, he had	2.	<u> </u>
3.	been in and out of trouble for six years, minor no offences for the most	3.	<u> </u>
4.	part - shoplifting and smashing windows and the like - but he had	4.	<u> </u>
5.	also spent around two months in a detention centre for being assault.	5.	<u> </u>
6.	When Jane Mason, co-ordinator of the programme, first was met Luke,	6.	<u> </u>
7.	he was desperate for work. Since leaving school, he had only had two jobs,	7.	<u> </u>

De fleste elever kunne løse en hel del af de 16 items i opgave 1 rigtigt. Det var dog især item nr. 4, 5, 10 og 15, som en del elever havde svært ved at løse korrekt.

* Når eleverne skal løse denne opgave, er det vigtigt, at de læser opgaven som en sammenhængende tekst og ikke som løsrevne sætninger eller linjer.

Opgave 2

Read the text below. Use the word given in **CAPITALS** at the end of some of the lines to form a **NEW** word that fits **IN THE SAME LINE**. There is an example at the beginning (0).

Looking back

When I look back on my good old school days, it can really bring a smile to my face.

I have so many warm (0) memories.

MEMORY

Call me nostalgic if you like, but I was one of those kids who loved school. It was a

place with lots of traditional (17) _____, and I'm quite sure it has

ACTIVE

given me all the (18) _____ which has helped me so much in

CONFIDENT

my adult life.

Hæftets anden opgave var absolut den største udfordring i årets opgavesæt. De dygtigste elever, som beskæftiger sig meget med engelsk til daglig, vil kunne lytte sig frem til, hvad der er rigtigt. En større bevidsthed om ordklasser ville kunne hjælpe flere elever til at løse denne opgavetype. Nogle elever fandt det rette ord, men stavede det forkert, når de skulle skrive det i hæftet, for eksempel var der flere, der i item 24 skrev *choose* i stedet for *chose*. Dette kan naturligvis også skyldes en manglende bevidsthed om verbets tider. I denne opgave har der været flere eksempler på elever, der ikke har forstået opgaveformuleringen, da de har anbragt ordene i andre linjer end den, som ordet er placeret ud for. Andre har fundet synonyme, for eksempel har flere i item 19 skrevet *safe* i stedet for *secure*. Den største udfordring har ligget i item 22 og 27.

22. *Just like a massive giant's castle. (MASS)*

27. *We had our own set of values and had a lot of ... (VALUABLE)*

Den sidste opgave i hæftet var en *multiple choice* ordforrådsopgave. Den ser ud til at have været en overkommelig opgave for de fleste ved flittig brug af ordbogen. Her var det specielt item 33, der var den store udfordring.

All the bottles of shampoo are very (32) _____ in size and shape, but look more closely and you will see they are all _____ different.

32. *A measured*

B round

C spacious

D similar

33. *A singly*

B subtly

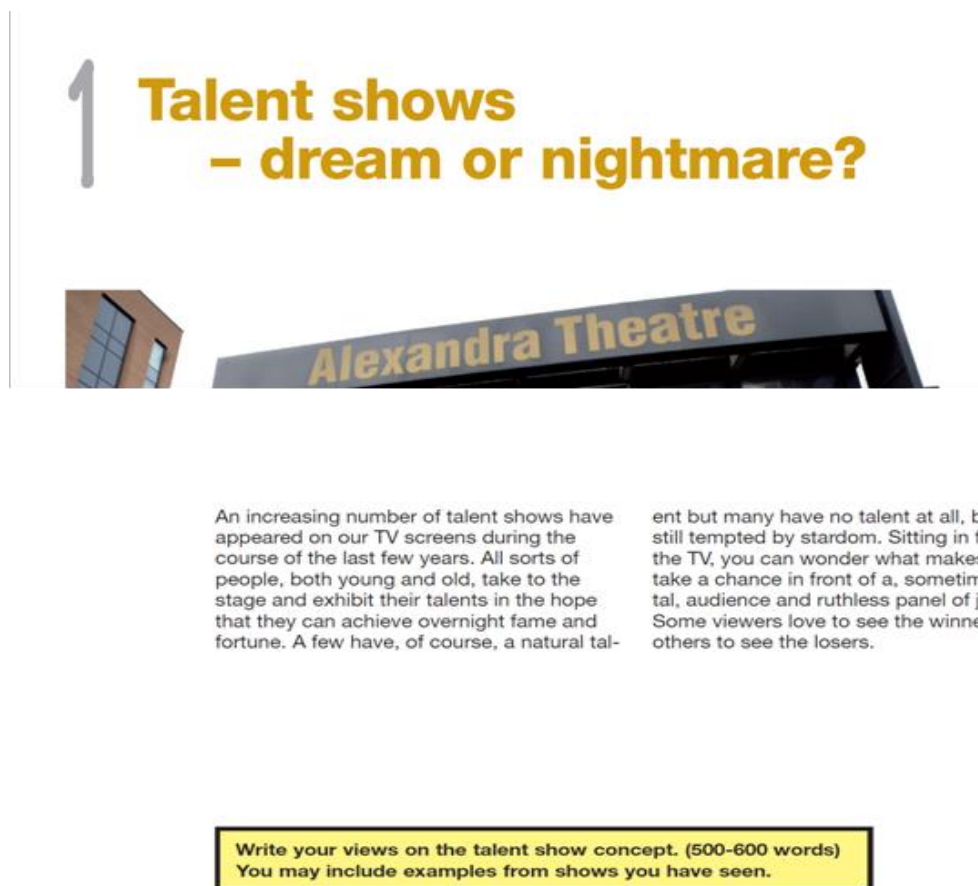
C exactly

D hopefully

Det er kun ganske få elever, der har været i stand til at løse hele hæfte 1 korrekt.

Free writing

Hæfte to indeholdt to oplæg til en fri skriftlig opgave. For en gangs skyld fordelte elevernes valg sig nogenlunde *fifty-fifty* mellem de to opgaver. Man kan spore en tendens til, at flere dygtige elever har valgt opgave 1, da karaktergennemsnittet her ligger højere. Det samlede karaktergennemsnit er endnu ikke tilgængeligt.

1 Talent shows – dream or nightmare?

An increasing number of talent shows have appeared on our TV screens during the course of the last few years. All sorts of people, both young and old, take to the stage and exhibit their talents in the hope that they can achieve overnight fame and fortune. A few have, of course, a natural talent but many have no talent at all, but are still tempted by stardom. Sitting in front of the TV, you can wonder what makes people take a chance in front of a, sometimes brutal, audience and ruthless panel of judges. Some viewers love to see the winners and others to see the losers.

Write your views on the talent show concept. (500-600 words)
You may include examples from shows you have seen.

Opgaven gav eleverne mulighed for at vise deres kendskab til kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande samt for at perspektivere til danske forhold. Der var desværre en del elever, der ikke bemærkede billedet med *Britain's got talent*, så de forfaldt til blot at fortælle om de danske talentshows.

De elever, der har forholdt sig til overskriften: *Talent shows – dream or nightmare?* har for det meste produceret nogle mere indholdsrige og dybere opgaver end de elever, der blot har refereret, hvad de har set i tv.

En censor skriver: "Eleverne har en stor viden omkring dommerne, vinderne, taberne og selve konceptet i de forskellige talentshows – der er skrive- og fortællelyst at spore."

2 A story to be told

Some of these buildings are new and others are hundreds of years old. All of them have stories to be told and no two stories are the same.

Many people have walked through their doors, have grown up there and have experienced the most remarkable things.

The house boat

Photo: Taltipin7

The UFO house

Photo: Josephianovak

The Scottish castle

Photo: destination360.com

The tunnel house

Photo: TravelWorld.s

Choose one of the buildings and tell the story of one of the people who has lived there. Use the photo title as the title of your story. (500-600 words)

You may include:

- * the person's family background
- * what it was like to live in the house
- * one or more interesting incidents that happened to them when they lived there.

Opgave to indeholdt fire opgavemuligheder i en, hvilket har afstedkommet mange spændende historier. Oplægget har resulteret i flere forskellige genrer spændende fra eventyr til sømandshistorier. Billederne har ofte fået eleverne til at tænke på historier, de har læst, set eller hørt. Det er helt i orden, at de har hentet inspiration herfra. De fleste har valgt at fortælle ud fra *The Scottish Castle*.

Også i denne opgave var der elever, der gjorde brug af deres viden om kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande, bl.a. britisk historie. Dette er noget, der vægtes positivt i bedømmelsen af opgaven.

Elevbesvarelserne

Langt de fleste elever har holdt sig inden for de angivne 500-600 ord og har formået at få disponeret stoffet på en fornuftig måde.

Der har været stor spredning i besvarelsernes kvalitet, men alle elever har kunnet skrive ud fra disse oplæg på deres eget niveau.

Sprogarbejde i undervisningen

En af forudsætningerne for, at eleverne kan udtrykke sig på engelsk på et rimeligt niveau, er, at de har øvet sig. Det skriftlige arbejde bør gå hånd i hånd med det mundtlige lige fra engelskundervisningens begyndelse. Eleverne skal vide, hvad der hører skriftsproget til, samt hvad der kendetegner forskellige teksters opbygning. De skal kunne stave og sætte tegn samt kende til de centrale grammatiske områder.

I elevbesvarelserne er der elever, der er i stand til at udtrykke sig på et flot engelsk som i disse eksempler:

Studying was a life changing experience

When I reached the coast I was exhausted, but I couldn't really feel it because of the adrenaline running wild through my veins

My father, a craftsman, opposed to everything that Margaret Thatcher said and was constantly involved in union strikes or demonstrations

Der er selvfølgelig andre elever, der ikke er nået lige så langt i deres sproglige udvikling. I det følgende vil jeg give eksempler på, hvilke områder der bør arbejdes med i undervisningen. Eksemplerne er taget fra årets elevopgaver både på FSA og FS10 niveau.

Brug af ordbog

Flere censorer beretter om en øget brug af ordbog i år. Men der er stadigvæk plads til forbedringer. Der er en tendens til, at brugen af elektroniske ordbøger øger elevernes lyst til at slå ord op.

Derudover er det nødvendigt at lære eleverne at slå rigtigt op i ordbøgerne, så vi undgår misforståelser eller sætninger, som er næsten umulige at forstå, som for eksempel:

I drill in the USA

Can't you guess what there are spoon

Give himlaw

Læs mere om ordbogsarbejde og skriveprocessen s. 42.

Tegnsætning

Det er først og fremmest punktum, der skal øves. De svagere elever bør skrive i korte sætninger, som de kan overskue og på den måde øge den sproglige korrekthed. Derudover skal der fokus på kommateringen. Alt for mange elever bruger dansk kommatering eller slet ingen. Endelig bør eleverne kende tegnsætningen ved direkte tale.

Fejltyper, der bør øves

Kongruensfejl

Nogle elever synes så fokuserede på at huske -s på verbet i 3. person singularis præsens, at de også sætter det på, hvor det ikke skal være, for eksempel:

I thinks

We was

He droves

Relativt pronomen

Det danske som/der oversættes ofte af eleverne med *there*, hvor de skal bruge *who* eller *which* eller evt. *that*.

Ordstilling

Der er stadig nogle elever, der bruger omvendt ordstilling på engelsk. Det virker meget dansk og forstyrrer læsbarheden. Det er dog ikke en fejltype, der optræder så hyppigt som år tilbage.

Der forekommer også andre fejl i ordstilling, for eksempel adverbets placering

I hopereally

Tid

Det er vigtigt, at en opgave skrives i den korrekte tid hele opgaven igennem. Det virker utrolig forstyrrende for læseren, når nogen bruger en forkert tid. Det vil være et område, hvor man kan samarbejde med dansklæreren, da eleverne ofte har samme problem her.

Herudover har en del elever problemer med brugen af perfektum og skriver for eksempel:

I have writing

I have wrote

I have write

Substantiver/ pluralis

De fleste elever mestrer den regelmæssige dannelse af pluralis, men den overføres også til de uregelmæssige substantiver, så der ses former som for eksempel:

childrens

womans

citys

Danismer

Danismer forekommer ofte, fordi nogle elever oversætter en dansk sætning ord for ord i stedet for at se på den som en helhed. Følgende eksempler viser dette:

You should could find me

I'm looking very forward to

It start with I say

It succeeded me

Forvekslingsord

Et af de områder, der volder mange elever problemer, er forvekslingsordene. Nedenstående er en liste fra årets afgangsprøver.

aloud/ allowed

a/ an

an/ and

at/ that

back/ bag

bear/ beer

bet/ bed

bin/ been

buddy/ body

by/ buy

cap/ cab

chance/ change

choked/ shocked

clothes/ close

could/ cut

dawn/ down

defiantly/ definitely

fell/ feel

fell/ felt

finder/ founder

fist/ first

food/ foot

feed/ feet

gay/ guy

god/ good

great/ grate

bat/ bad

hear/ here

heart/ beard

he's/ his

hole/ whole

hour/ time

hours/ ours

island/ Ireland

know/ now

latter/ letter

lay/ lie

life/ live

live/ leave

lock/ look

loose/ lose

mass/ mess

me/ my

meat/ meet

mend/ meant

message/ massage

most/ must

nerves/ nervous

new/ knew

no/ now/ know

on/ one

of/ off

of course/ of cause

ones/ once

or/ ore

plain/ plane

probably/ properly

quiet/ quite

read/ red

ridden/ written

right/ write

rode/ wrote/ road

sad/ sat

safe/ save

sail/ sale

shot/ shoot

should/ shut

side/ site

silence/ silent

since/ sins

so/ sow

spend/ spent

steal/ still

stock/ stuck

tanks/ thanks

then/ when

the/ they

three/ tree

their/ there/ they're

thing/ think

though/ thought

threw/ through

thing/ think

to/ too

to/ two

wake/ walk

walk/ work

want/ won't

waist/ waste

wary/ very

what/ that

which/ witch

"whit"/ with

who/ how

yet/ jet

your/ you're

Genitiv

Der kan være problemer med brugen af 's og s', men også i høj grad med brugen af of.

Skriveprocessen

Det vil være en god idé at øve eleverne i at bruge reglerne vedrørende skriveprocessen i den daglige undervisning, så de kan drage nytte af den til selve prøven. Læs mere om skriveprocessen s. 42.

Nedenstående liste kan eleverne bruge som tjekliste, inden de afleverer deres opgaver:

- Genre
- Afsnitsinddeling
- Punktummer, kommaer, spørgsmålstegn
- Tegnsætning ved direkte tale
- Ordbogsopslag, danismer
- Verbernes tid og bøjning
- Kongruens
- Apostrof i genitiv
- Pluralisdannelse af substantiver
- Sammentrækninger
- To be bøjet korrekt
- Det relative pronomen
- Ordstilling
- Omskrivning med to do
- Adjektiver/adverbier

Tysk FSA skriftlig

Hören

Hören er den første opgave i hæfte 1 og bestod i år af 3 dele og i alt 20 items. I modsætning til engelsk høres alle 3 lyttesekvenser 2 gange. Alle opgaverne skulle besvares ved hjælp af *multiple choice*. Den første del var klart den sværeste denne gang. Heri indgik også et spørgsmål, hvor eleverne skulle identificere et tal. Det er tydeligvis svært for mange. Herunder ses *Hören A* med det for eleverne svære spørgsmål.

3. Warum bekommt der Schwimmer im Wasser Probleme? ☐ a. er kann nicht schwimmen ☐ b. er wird panisch wegen einer starken Strömung ☐ c. er ist mehr als 10 Meter von Dorthe entfernt ☐ d. er schwimmt zu weit hinaus	8. Wie lange bleiben die Gäste im Durchschnitt? ☐ a. ungefähr fünf Tage ☐ b. zwei bis drei Tage ☐ c. zwei bis drei Wochen ☐ d. mehr als zwei Wochen
4. Warum sind die beiden Mädchen am Strand? ☐ a. sie baden ☐ b. sie arbeiten ☐ c. sie sonnen sich ☐ d. sie surfen	9. Wo wohnen Familien gerne in der Jugendherberge? ☐ a. in Zelten ☐ b. in Ferienwohnungen ☐ c. in Zimmern für zwei bis zehn Personen ☐ d. in Ferienhütten
5. Wie viele Mitglieder hat die Deutsche Lebensrettungsgesellschaft (DLRG)? ☐ a. mehr als 84.000 Mitglieder ☐ b. mehr als 48.000 Mitglieder ☐ c. genau 84.000 Mitglieder ☐ d. genau 48.000 Mitglieder	10. Was kann man in der Jugendherberge machen? ☐ a. Skifahren ☐ b. im Pool schwimmen ☐ c. surfen ☐ d. Mountainbike fahren
	11. Gibt es auch Nachteile bei Frau Hoffmanns Arbeit?

Lesen

Lesen bestod i år ligeledes af 3 dele med i alt 20 items. 2 opgaver skulle løses som *multiple matching* og en opgave som *multiple choice*. Som sidste gang havde eleverne også denne gang lettest ved at løse *multiple choice* opgaven.

*Gør eleverne opmærksom på, at der ved opgavetyper *multiple matching* vises et eksempel, som derfor ikke kan bruges af eleverne. Derudover er der altid en overskrift eller en kort beskrivelse for meget.

Her et uddrag af *Lesen A*, som ikke var helt let at løse, da det ud over global forståelse også kræver, at eleverne nærlæser.

Hier stehen 9 Überschriften und 8 kurze Texte. Zu jedem Text passt eine Überschrift. Eine Überschrift passt nicht. Lies das Beispiel und schreibe dann die richtigen Buchstaben in das Schema.

0	Halber Preis	E
1	Kontakt gesucht	
2	Ausbildung nach der Schule	
3	Training nicht für Anfänger	
4	Musiker sucht Fahrrad	
5	Vorsicht! Heißes Wasser!	
6	Spielst du mit?	
7	Sport, aber nicht allein!	
8	Nicht verkaufen, sondern tauschen!	

A. (Schwarzes Brett im Supermarkt)
Suche einen Ausbildungsplatz als Friseurin.
Habe einen guten Hauptschulabschluss.
Ab sofort oder ab 1. August.
Telefon (0765) 46218

E. (Im Fahrradladen)
Mountainbike 26", statt 299€ nur 150€!
Cooles Fahrrad mit Federung und einem
schönen Design. Lieferung ist möglich.

Sprog og sprogbrug

Sprog og sprogbrug bestod i år af 3 opgaver med i alt 20 items. Opgave A løses ved hjælp af ordbogsopslag, som volder en del elever vanskeligheder. Af elevernes besvarelser fremgår det tydeligt, hvad de ikke er sikre i.

Sprog og sprogbrug

Aufgabe A

Benutze dein Wörterbuch und schreibe die richtigen deutschen Wörter in die Lücken.

Daniel und Uwe

- Daniel und Uwe wollen ihre _____ in einer anderen Stadt machen.
(uddannelse)
- Sie wollen beide Sport an der Universität _____.
(studere)
- Die Studienzeit ist sehr _____.
(dyr)
- Sie wollen eine kleine _____ in der Stadt finden.
(lejlighed)
- In der Stadt gibt es zu wenig billige _____.
(huse)
- Daniel und Uwe _____ sehr gespannt auf das Sportstudium.
(er)

Denne opgave rummede bl.a. disse udfordringer:

1. Uddannelse – navneord skal skrives med stort
2. Dyr – ordklasse, her skal det være adjektiv
3. Lejlighed – flere betydninger, navneord skrives med stort
4. Huse – navneord skrives med stort, flertalsform, *Umlaut*
5. Er – kongruens
6. Korrekt afskrivning

I opgave B skulle eleven vælge det korrekte ord og sætte det ind. Udfordringen var, ud over korrekt afskrivning, at teksten hænger indholdsmæssig sammen. Det kunne drille for eksempel i item 9, hvor mange elever desværre valgte *in*. Men da historien foregår i Tyrkiet, duer *in* ikke, men *ausser* det rigtige svar.

Se opgaven nedenunder.

Aufgabe B

Lies den Text. Suche für jede Lücke das passende Wort aus der Wortliste unten und schreibe dann das richtige Wort in die Lücke. Du kannst jedes Wort nur einmal verwenden. Du brauchst nicht alle Wörter.

Brief von Michael an Jens

Hallo, Jens!

Ich war zwei 7 im Urlaub in der Türkei und bin nun wieder 8 Hause.

Ich habe einige Jugendliche 9 Deutschland kennen gelernt. Wir haben 10

zusammen gesprochen. Einmal haben wir am Abend 11 Meer gebadet. Das war einfach

super! 12 Woche beginnt das Handballtraining wieder – gehst du mit? 13,

Michael

Wortliste

sehr	aus	Nächste	nach	im	Tschüss	Wochen	viel	in	zu
------	-----	---------	------	----	---------	--------	------	----	----

Opgave C er en *multiple choice* opgave. Her er der denne gang fokus på bøjning af verber, stedord og et enkelt item med forholdsord.

Skriftlig fremstilling FSA

Til FSA får eleverne et oplæg til skriftlig fremstilling.

Bewerbung für ein Praktikum

In Deutschland hat man im achten und neunten Schuljahr die Möglichkeit, ein Berufspraktikum zu machen. Man kann verschiedene Berufe kennen lernen. Das hilft bei der schwierigen Berufswahl. Um einen guten Praktikumsplatz zu bekommen, muss man sich rechtzeitig bewerben.

Eine Bewerbung muss folgende Punkte enthalten:

- Anrede (Sehr geehrte Damen und Herren!)
- Stelle dich vor (deine Familie, deine Schule, deine Freizeitinteressen, ...)
- Für welches Praktikum bewirbst du dich?
- Warum wählst du dieses Praktikum? Hast du schon Erfahrungen? Besondere Interessen?
- Abschluss des Briefes (Mit freundlichen Grüßen + dein Name)

Aufgabe (200-300 Wörter):

- Schreibe eine Bewerbung für ein Praktikum deiner Wahl. Schreibe den Brief an:
Praktikumsplätze „Deutschlandbreit“, Königstraße 71, 20095 Hamburg

Her ses prøveoplægget for den skriftlige opgave.

Opgaveformuleringen findes altid i det gule felt:

En censorkommentar: "Et godt (også sprogligt) og vedkommende emne og oplæg, hvor eleverne især har haft glæde af hjælpen til, hvad en ansøgning skal indeholde (inkl. forslag til sproglige vendinger). Brevformen god. Illustrationen relevant (valget af muligheder) og opgaveformuleringen enkel og præcis."

Elevernes opgave var i brevform at skrive en begrundet ansøgning om en praktikplads i Tyskland.

I prøveoplægget får eleverne hjælp til, hvordan de skal formulere deres ansøgning, hvad man kan/skal skrive om, og hvordan ansøgningen afsluttes. Eleverne benyttede sig desværre ikke alle sammen af denne hjælp.

*Det er vigtigt at påpege overfor eleverne, at de skal læse hele oplægget grundigt, før de går i gang med at skrive.

Mange elever skrev rigtig fint om deres familie, deres baggrund og interesser. Dog kneb det med at begrunde valg af praktikplads og beskrive den praktik, man drømte om.

Antal ord blev overholdt af de fleste, dog var der desværre nogle elever, der kun skrev ganske få linjer eller slet ingenting afleverede.

Tysk FS10 skriftlig

Hæfte 1 - Sprog og sprogbrug

Hæftet indeholdt 3 opgaver med i alt 20 items. Opgave A (som ses nedenunder) var ligesom til FSA en ordbogsopgave. Resultaterne viser tydeligt, at det er særdeles vigtigt, at vi arbejder mere med ordbogsopslag. Her en censorkommentar:

*En censorkommentar:
"Ordbogsopslag er et område, hvor kommunikationen for alvor kan gå helt galt. Hvor mange tyskere ville forstå en sætning som "ichrockennicht tagen eine Chance"?? – for nu blot at tage et enkelt eksempel blandt årets sproglomster. Trænes der nok i opslag i ordbog?? Tilsyneladende ikke!"*

Aufgabe A

Benutze dein Wörterbuch und schreibe die richtigen deutschen Wörter in die Lücken.

1. Eine gute _____ ist sehr wichtig, wenn man in einem Chor singt.
(stemme)
2. Sein großer Traum ist es, einmal ein bekannter Musiker zu _____.
(blive)
3. Das Kind liebt seinen _____, weil er so schön ist.
(ske)
4. Wir _____ in der Schule nicht rauchen.
(må)
5. Es gibt viele romantische _____ in der Schweiz.
(byer)
6. Mein _____ ist es, ein Wörterbuch benutzen zu können.
(mål)

Dette opgavesæt rummede bl.a. disse udfordringer:

1. <i>stemme-</i>	udsagnsord eller navneord? Skives med stort begyndelsesbogstav
2. <i>blive -</i>	<i>bleiben</i> eller <i>werden</i> ?
3. <i>ske -</i>	udsagnsord eller navneord? Skives med stort begyndelsesbogstav
4. <i>må-</i>	<i>dürfen</i> eller <i>müssen</i> ? kongruens
5. <i>byer-</i>	flertalsform og <i>Umlaut</i> , Skives med stort begyndelsesbogstav
6. <i>mål-</i>	flere betydninger, Skives med stort begyndelsesbogstav

Opgave B var en *multiple choice* opgave. Følgende grammatiske problemstillinger skulle løses:

Kongruens, verbalformer, kasus, personlige pronominer, adjektiver, konjunktioner.

In dem Text gibt es acht Lücken. Du sollst die Lücken ausfüllen. Jedes Mal gibt es vier Möglichkeiten. Wähle die richtige Möglichkeit und schreibe das richtige Wort in die Lücke.

Hallo Julian,

wir _____ endlich umgezogen. Mein Vater hat eine neue Stelle _____
(7) (8)

und wir haben eine große Wohnung gefunden. _____ neue Wohnung liegt in
(9)

einem Zweifamilienhaus. Mein Zimmer gefällt _____ sehr. Es ist nicht sehr groß, hat
(10)

aber ein großes Fenster und ist sehr ruhig. Im Haus _____ auch ein anderer
(11)

Junge. Er ist ein Jahr _____ als ich und ist auch Fußballfan. Deshalb haben wir
(12)

Item 8 voldte vanskeligheder, da *bekommen* er uregelmæssig, og eleverne derfor skulle bruge listen over uregelmæssige verber for at finde den korrekte form. Eleverne skulle da først have opdaget, at det var kort tillægsform, der krævedes her. Men mange elever var ligeledes usikre ved andre items. Det sidste item var ordet *du*. Selv det var desværre ikke helt let for nogen.

* Når man arbejder med kongruens, er det en god ide at styrke den sproglige bevidsthed, idet man beder eleverne tænke over, hvilket grundled der kan sættes sammen med et bøjet verbum. For eksempel: Hvad kan være grundled til *wohnt*?

I opgave C skulle eleverne på baggrund af en grundform sætte den rigtige bøjningsform ind i teksten. Nogle censorer bemærkede, at den sidste sætning faldt udenfor. De første 7 items var udsagnsord, hvorimod det sidste item var en bestemt artikel.

Hæfte 2 - Skriftlig fremstilling

Her skulle eleven vælge mellem 2 skriveoplæg.

Et lille flertal af elever valgte oplæg 1.

Oplæg 1 med titlen ” Alles, was ich liebe” præsenterer eleverne for, hvad to unge tyskere holder af. Det er elevernes opgave at kommentere de to udsagn og derefter fortælle om, hvad de selv holder af.

1. Alles, was ich liebe ❤️

Alle Menschen lieben etwas. Der Eine liebt es, Feste zu feiern, mit Freunden oder Familie zusammen zu sein oder in die Ferien zu fahren. Der Andere liebt es, viele Stunden am Computer zu sitzen, zu lesen oder Oma und Opa zu besuchen. Viele lieben auch Mode. Es ist sehr unterschiedlich, was man liebt.

Julie

Ich liebe meinen Eishockey Verein. Fast jedes Wochenende sehe ich die Starbulls Rosenheim, und ich spiele auch selbst. In meinem Zimmer hängen viele Plakate von der Mannschaft. Wir haben zu Hause auch einen sehr seltenen Papagei. Er ist schon ganz alt und ich liebe ihn. Sein Käfig steht in meinem Zimmer.

Ich liebe meine Schule und meine Klasse. Wir machen viele Projekte und meine Lehrer sind sehr engagiert und nett. Meine besten Freunde gehen in meine Klasse. Am Wochenende arbeite ich an der Tankstelle. Ich liebe auch meinen Job und das Geld, das ich da verdiene.

Sebastian

Aufgabe (300-400 Wörter):

- Was meinst du zu den beiden Aussagen?
- Erzähle davon, was du liebst und warum?

En censorkommentar: ”Tekst og billeder var igen i år temaer, der lå lige til højrebenet for eleverne. Dog var der lidt sammenfald i besvarelsene. Elever, der havde valgt den første opgave benyttede sig meget af den anden opgave, som inspiration til at beskrive de ting, de holder af. Musik blev dermed et gennemgående tema.”

Kommentar til elevbesvarelsene

Eleverne viser i deres besvarelser, at de sagtens kan fortælle om, hvad de selv holder af. En del elever kommer dog ikke rigtig ind på, hvad de mener om Julies og Sebastians udsagn. De nøjes med at referere og kommenterer ikke rigtigt. Men mange klarer også den første del rigtig godt. Her ligger udfordringen i at gå i dybden, kommentere, sammenligne med egen kultur og endelig at skrive i 3. person ental. Vendingen *ich liebe es*, ... med infinitiv viste sig at være vanskeligt for mange.

Oplæg 2 med titlen ”Musik macht an” handler om de unges forhold til musik og musikgrandprix. På baggrund af en tekst om Lena, der i 2010 vandt MGP, skulle eleverne tage stilling til, hvad de synes om konceptet. Derefter skulle de fortælle om, hvad musik betyder for dem personligt og fortælle om en situation, hvor musik har spillet en rolle i deres liv. I opgaveformuleringen blev eleverne desuden bedt om at fortælle, om de selv hører tysk musik.

2. Musik macht an!

Musik bedeutet für viele Menschen sehr viel. Musik kann dich glücklich machen, traurig machen und zum Nachdenken bringen. Es ist unterschiedlich, welche Musik man hört, aber Musik ist ein wichtiger Teil in unserem Leben...

Die 19jährige Lena aus Hannover hat es geschafft. Sie gewann 2010 in Oslo den Eurovision Song Contest (ESC) mit dem Lied "Satellite". Jedes Jahr findet der Wettbewerb statt, um das beste Lied in Europa zu wählen. Am 14. Mai 2011 ist das Finale in der Stadt Düsseldorf in Deutschland. Nach ihrem Sieg sagte Lena: "Ich habe Musik immer geliebt und habe schon als kleines Kind viel gesungen. Musik macht mich einfach an."

Aufgabe (300-400 Wörter):

- Wie findest du die Idee von dem Eurovision Song Contest (ESC)? Begründe deine Antwort.
- Was bedeutet Musik für dich? Vielleicht hörst du auch deutsche Musik?
- Erzähle von einer bestimmten Situation, wo Musik wichtig war! Vielleicht warst du auch auf einem Konzert?

Kommentar til elevbesvarelsene

Eleverne var rigtig gode til at benytte sig af den tredeling, som opgaveformuleringen lagde op til. Her klarede de fleste det flot ved at lave afsnit og på denne måde skabe overblik og sammenhæng i deres skriftlige fremstilling. Meningen om MGP er delte, og de fleste unge går ikke op i den slags musik, som MGP repræsenterer, men der fremkom mange gode overvejelser over plus og minus ved en sådan. Mange elever kom også ind på Lena og tysk musik i det hele taget. Her er der nogle censorer, der beklager, at eleverne tilsyneladende kun kender Nena, Prinzen eller Rammstein.

Områder, der bør sættes fokus på i undervisningen

Træning i skriftlig fremstilling

Det er afgørende for elevernes resultater, at eleverne er velinformeret om prøven og dens krav. De skal som mindstemål have haft lejlighed til at gennemføre sådan en prøve én gang i løbet af skoleåret før den aktuelle prøve i 9. eller 10. klasse.

Men derudover er basis selvfølgelig træningen i løbet af årene. Eleverne skal være vant til at skrive, og de skal være vant til at få respons fra læreren og have øvelse i at rette tekster, de selv har skrevet.

Arbejdet med skriveprocessen er en del af dette arbejde. Under denne træning er det naturligt, at arbejdet med ordbogen og grammatiske oversigter inddrages.

Ordbogsarbejdet i undervisningen skal fokusere på følgende:

- Ikke automatisk vælge det første ord (**læs eksemplerne**, så undgår man at vælge forkert.)
- Viden om **ordklasser**. (Når en censor skriver, at ”dyr” kunne blive til *Tiere* i stedet for *teuer*, er det på grund af elevens uvidenhed eller usikkerhed i forhold til ordklasser. I dette tilfælde er der brug for et adjektiv/tillægsord.)
- Skrive korrekt af, herunder fokus på *Umlaut*, sch, ei m.m.
- Huske at navneord/substantiver skrives **med stort** (Hvis man i opgave A, som ses nedenunder, glemmer at skrive navneordene med stort, får man alene af den grund 3 point færre.)
- Være opmærksom på, om et **navneord er ental eller flertal (vide)**, hvordan man finder flertal i den ordbog (papirudgave eller elektronisk), eleven er vant til at bruge.)
- Vide, hvad der gemmer sig bag de **latinske betegnelser og forkortelser**
- **Kende til listen over de uregelmæssige verber og** vide, hvad forkortelserne står for, og hvordan listen bruges.

Ifølge censorerne havde eleverne svært ved følgende:

Kongruens

Ordstilling: ledsætninger, førnutid, modalverber

Substantivernes køn/ flertalsformer

Ordklasser

Verbalformer

Arbejdet med grammatiske oversigter skal føre til, at eleverne kender til og kan bruge:

- Grammatiske betegnelser
- Bøjningsskemaerne for kendeordene
- Bøjningsskemaerne for hjælpeudsagnsordene
- Bøjningsskemaerne for regelmæssige og uregelmæssige verber i nutid, førnutid og datid
- Listen over modalverber
- Pronomener af forskellig slags
- Siderne om ledsætninger og konjunktioner
- Præpositioner.

Desuden er det en fordel, at eleverne har arbejdet med at analysere sætninger.

Sprogarbejde i undervisningen

At arbejde med skriftlig fremstilling begynder i 7. klasse. Og i løbet af 8. klasse er det en god ide at arbejde mere intensivt med processkrivning. Skriveprocessen er beskrevet på s. 42. Er eleverne vant til at arbejde med processkrivning, har de et godt udgangspunkt for at klare en opgave i skriftlig fremstilling også på fremmedsprog.

Derudover er det en god ide med en tjekliste til elevens arbejde med at rette sin egen tekst.

Tekstens indhold	Tekstens sammenhæng	Sproget
Er opgaven løst og alle punkterne besvaret?	Er teksten delt op i afsnit?	Er navneord skrevet med stort
Kunne der evt. skrives noget mere?	Har du husket at sætte punktum, evt. komma?	Er udsagnsordene bøjet, sådan at grundled og udsagnsordets endelse passer sammen?
		Står udsagnsordet sidst i ledsætninger?
		Står den korte tillægsform til sidst ved sætninger i førnutid?

*Et godt råd til eleven er: Slå hellere en gang for meget op i ordbog og grammatik.

Fransk FSA skriftlig

Ecoute

Ecoute er den første opgave i hæfte 1 og bestod i år af 3 dele og i alt 22 items. I modsætning til engelsk høres alle lyttesekvenserne 2 gange.

* Husk eleverne på, at spørgsmålene læses op først, så de ved, hvad de skal lytte efter.

I opgave A skulle eleverne matche en kort lyttesekvens med et billede.

Ecoute les personnes et écris le bon numéro sous la bonne photo. Regarde l'exemple.

Exemple

		
activité 1	activité	activité

	
---	---

Opgave A

Opgaverne B (et interview) og C (en præsentation) skulle løses som *multiple choice*.

Lecture

Lecture bestod i år af 4 dele med i alt 24 items. Opgave A er en opgave i *multiple matching*, hvor eleven skal kombinere en titel med en kort tekst, hvad der viste sig at være den sværeste opgave, ikke mindst fordi den også var teksttung. Se her.

A. Cette année, tu vas passer beaucoup de temps à la maison pour faire tes devoirs. Alors, mets de l'ordre dans ton bureau, organise tes cahiers et tes papiers. Fais ton lit tous les jours.	B. Cet été, tu as pris l'habitude de te coucher tard et de faire la grasse matinée. Maintenant, il faut retrouver un rythme normal pour l'école. Va au lit de bonne heure pour être en forme le matin !	C. Il doit être solide. Par exemple un bon sac à dos avec les affaires nécessaires : la trousse, les cahiers et les livres que tu dois apporter en classe.
D. Intéresse-toi aux loisirs de ton voisin. Fais connaissance avec tes camarades de classe. Peut-être que tu vas retrouver le petit blond marrant ou la jolie brune cet après-midi après l'école, dans le bus.	E. C'est déjà l'appel. Tu vas rejoindre une salle de classe accompagné par le professeur principal. Il va te donner ton emploi du temps, les livres prêtés par le collège et la liste de tes professeurs.	F. Tu vas aussi recevoir le carnet de correspondance. C'est le trait d'union entre le collège et les parents. Il sert aussi pour les absences, les retards, les notes... Tu dois toujours l'avoir avec toi !
G. Pour être à l'heure au collège, tu dois peut-être	H. Bien sûr, pense à ton look. N'oublie pas que	I. Attention ! Le petit déjeuner est le repas le plus

Opgaverne B og C er opgaver i *multiple choice* på baggrund af en kortere og en længere tekst. Opgave D er en opgave, hvor eleven skal vælge det passende ord i konteksten af en faktatekst. Den type opgave kender eleverne fra læseprøven i dansk. Opgaven ses herunder.

D. Tintin

Lis le document et choisis le bon mot. Regarde l'exemple.

Tintin est le reporter le plus connu du monde. Le « père » de Tintin s'appelle Hergé mais en réalité son vrai (ex. livre, chien, bateau, nom) est Georges REMI. En 1929, il (1. aime, cherche, crée, voit) Tintin et il envoie son histoire à un journal pour les jeunes. Le succès est (2. dangereux, énorme, bizarre, agréable).

Avec les années, Tintin devient (3. très, peu, moins, si) populaire et les albums sont traduits en trente-trois langues. A travers le monde, on (4. donne, échange, prête, vend) plus de 100 millions d'exemplaires.

Tintin au Tibet est considéré comme le meilleur (5. livre, album, roman, poème) d'Hergé. C'est d'ailleurs celui qu'il préférerait lui-même.

* Det er vigtigt, at eleverne er fortrolige med følgende opgavetyper: *multiple choice*, *multiple matching* og valg af de korrekte ord i en kontekst.

Sprog og sprogbrug

Sprog og sprogbrug bestod i år af 6 opgaver med i alt 26 items. Opgave A-E skulle løses som *multiple matching*. Opgave F var ordbogsopslag.

Følgende områder blev prøvet:

- Adjektiver – ental-flertal/ køn/ kontekst
- Possessivpronomen - ental-flertal/ køn/ kontekst
- Personal pronomen – kontekst / kongruens
- Præpositioner – kontekst

- Verber – kontekst/ kongruens
- Ordbogsopslag – kontekst/ kongruens

Til item 26 i opgave F var der mange forskellige korrekte løsninger.

Her ses opgaven.

Activité F

Ecris le bon mot.

24. Hubert adore son _____. (have)
25. Pierre et Julie _____ une vie dangereuse. (lever)
26. Luc _____ parce qu'il a perdu au foot. (er sur)

Et godt eksempel på sproglig mangfoldighed sås i item 26. Måske et eksempel til efterligning i undervisningen. Hvor mange synonyme udtryk kan vi finde?

Til item 26 var der 9 muligheder listet op:

- *estfâché/ grognon/ boudeur/ morose/ maussade/ grincheux/ aigri -fait la moue - fait la tête*

*Også her er det vigtigt, at eleverne er vant til at løse disse opgaver og er fortrolige med deres ordbøger og grammatiske oversigter.

Écrire

Til FSA får eleverne 1 oplæg til skriftlig fremstilling.

Oplægget består af et billede og en kort tekst.

Opgaveformuleringen

Eleverne skal skrive 2 kortere tekster.

I den første tekst skal de fortælle, hvad de selv godt kan lide at lave med familien i weekenden.

I den anden tekst skal de beskrive, hvad de ser på billedet, og fabulere over, hvad de ser.

Censorerne er enige om: "Det er dejligt at se, at eleverne klarer de første 3 dele af den skriftlige prøve rigtig fint!"

Le week-end en famille

Partout dans le monde, la vie de famille est importante. Voici une famille française en pique-nique.

Ecris deux petits textes.

- Raconte ce que tu aimes faire avec ta famille le week-end. (100-150 mots)
- Regarde la photo et fais une discription de ce que tu vois. (100-150 mots)

I rammen får eleverne hjælp til, hvordan de to tekster kan indledes.

Le week-end, avec ma famille, j'aime...

Sur la photo, je vois...

"Det var dejligt at opleve, hvordan eleverne generelt tog opgaven seriøst og gjorde sig umage. Især var det en berigende oplevelse at se, at danske elever udmærket er i stand til at lære at skrive på et fornuftigt niveau. Sandsynligvis kan de udnytte deres erfaringer med at have skrevet meget inden for denne genre i både dansk og engelsk.

Lærerne fortjener stor ros for at have forberedt eleverne godt. Det vidner om, at de dage er forbi, hvor skriftligheden først var noget, man interesserede sig for til sidst i franskforløbet. Lærerne tilrettelægger en undervisning hvor alle sprogfærdighederne er i spil og supplerer hinanden.

Næsten alle elever skrev på computer."

* Det er vigtigt, at eleverne i undervisningen har trænet at skrive både beskrivende og fabulerende.

Også denne del af prøven får megen ros af de beskikkede censorer.

Kommentar til elevbesvarelsene

At skrive på computer har mange fordele. Det er nemmere at få et overblik over det, man har skrevet. Det er lettere at rette eller tilføje. Man har rådighed over de elektroniske hjælpemidler.

Disse fordele har man ikke, når man skriver i hånden.

Om det sproglige kan man sige, at eleverne i det store og hele opererer godt med nutid og de nære familiære ord og udtryk.

De mest iøjnefaldende fejl lå i:

- Bøjning af verberne i flertal
- Manglende/ringe brug af faste franske vendinger og deraf ordbogs-fordansket fransk (mange bruger for eksempel udtrykket *prendre en pique-nique*, og familien *griller* noget mad).

Specielt fordanskningen har desværre gjort nogle stile uforståelige.

Fransk FS10 skriftlig

Hæfte 1 - Sprog og sprogbrug

Hæftet indeholdt 5 opgaver med i alt 20 items. Opgaverne A – D er alle stillet som *multiple choice*. Den sidste opgave E skal løses som *multiple matching*. Det ser ud til, at alle har klaret denne del af prøven. Ingen har fået under 02.

Eleverne skulle klare disse sproglige udfordringer:

- Præposition – kontekst/ bøjning
- Ordklasse – kontekst/ ordbogsopslag
- Verber – tid
- Afslutte en sætning korrekt – kontekst / ordbogsopslag

Et eksempel på en af *multiple choice* opgaverne.

Activité B

Coche la bonne réponse. Regarde l'exemple.				
ex.	Je suis un grand	mangeant		de fruits.
		mange		
		mangeur	X	
5.	J'aime bien le	goût		sucré de la fraise.
		goûter		
		goûte		
6.	Le jus de pomme est une	boisson		rafraîchissante.
		boire		
		bois		
7.	Le petit déjeuner est un grand	plaît		pour toute ma famille.
		plaisance		
		plaisir		
8.	Le sucre est un	production		alimentaire.
		produit		
		producteur		

Multiple matching opgaven.

Activité E

Choisis la bonne lettre pour finir les phrases. Regarde l'exemple. Il y a 2 lettres de trop.

ex.	Je mange beaucoup de légumes et de fruits parce que...	C
17.	Je prends un bon petit déjeuner pour...	
18.	Les élèves boivent de l'eau à la cantine mais...	
19.	Brigitte va au collège à vélo pour...	
20.	Alexandre et sa petite amie préfèrent le fast food parce que...	

A	avoir une bonne énergie toute la journée.
B	manger au restaurant.
C	c'est très sain.
D	ils préfèrent le coca.
E	c'est excellent pour la santé.
F	faire un peu de sport.
G	le service est rapide.

Hæfte 2 Skriftlig fremstilling

Her skulle eleven vælge mellem to skriveoplæg.

1 Etre en forme

Pour moi, être en forme, c'est très important. Je fais du jogging tous les jours pour rester en bonne santé et de bonne humeur. J'aime aussi les sports d'équipe et jouer avec les copains. Mon sport préféré est le handball.

Pour être en forme, il faut éviter certaines choses comme l'alcool, les drogues, les cigarettes et le junk food. Si on est prudent, on reste en forme toute sa vie ! Je n'ai jamais fumé et je n'ai pas l'intention de commencer.

Je pense que c'est aussi une bonne idée de manger moins de viande et plus de fruits et légumes.

Christian

A mon avis, c'est très stressant de toujours parler de régime, de sport, de santé. Ça m'énerve ! Il faut manger des légumes mais pas de chocolat ! On a le droit de vivre quand même ! C'est vrai qu'être en forme c'est important. Moi, je bouge régulièrement, je vais à l'école à pied, mais faire du sport tous les jours, c'est trop !

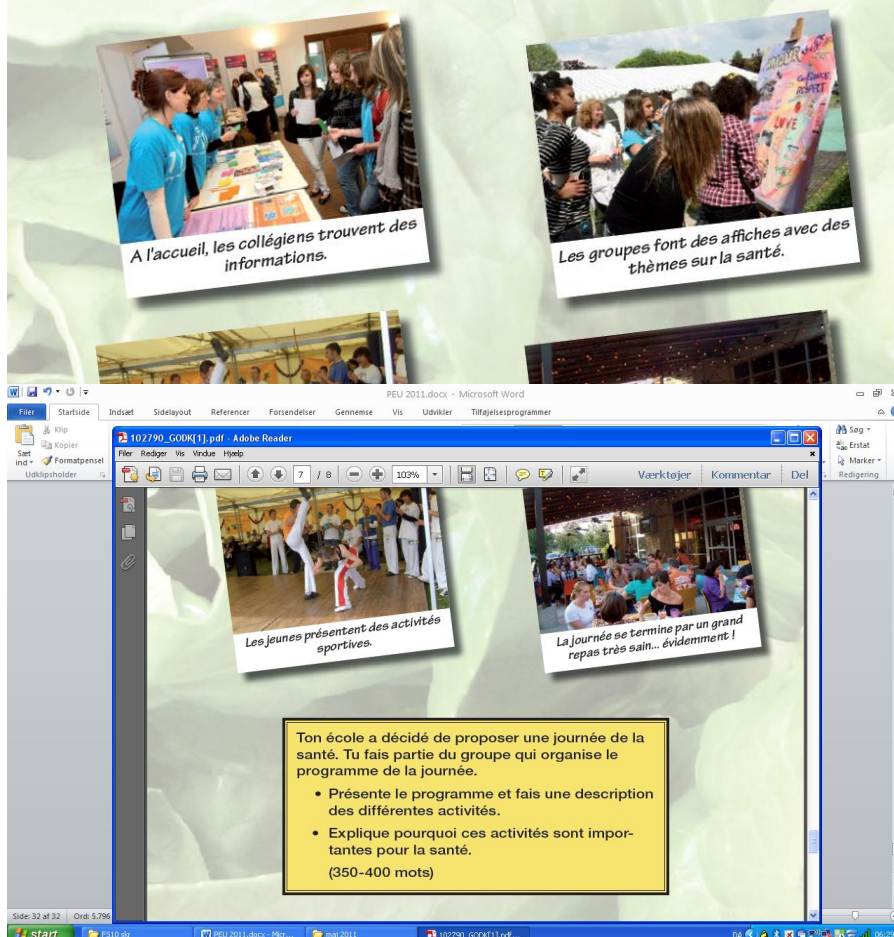
Pour moi, le plus important dans la vie, c'est les amis. Il faut pouvoir discuter de ses problèmes pour avoir une vie équilibrée. Alors les sorties entre amis, ça permet d'être de bonne humeur et de se détendre.

Hélène

- Qu'est-ce que tu penses des opinions des deux jeunes Français ?
 - Et toi, qu'est-ce que tu fais pour être en forme ?
- (350-400 mots)

Eleverne skulle tage stilling til to unges holdninger til sundhed og at være i form. Derefter skulle de fortælle om deres egen holdning, og hvad de selv gør for at holde sig i form.

2 La journée de la santé

Her skulle eleverne forestille sig, at de var med i en gruppe, der skulle arrangere en sundhedsdag på deres skole. Opgaven gik ud på at beskrive, hvilke aktiviteter der skulle indgå i dagen og forklare, hvorfor netop disse aktiviteter var vigtige.

Kommentar til elevbesvarelsene

Begge oplæg tager udgangspunkt i det samme overordnede tema: Sundhed. Dette er et tema, som eleverne i 10. klasse engagerer sig i og har en mening om. 2/3 af eleverne havde valgt oplæg 1. Efter censorernes tilbagemelding var det også det tema, som var lettest at gå til, selvom tekstmængden var større.

Nederst på siderne var der placeret en ordfrise med stikord til inspiration og hjælp til eleven, men det er censorernes indtryk, at den ikke blev brugt til meget. Måske opdagede eleverne den ikke på grund af placeringen.

De fleste elever havde forstået oplæggene og var i stand til at bruge tekst og billeder. Oplæg 1, som også de fleste elever havde valgt, blev klaret bedst. Det var dejligt, at en del elever også var i stand til at perspektivere til fedme problemer i Frankrig og Danmark.

Oplæg 2 var vanskeligere for eleverne. Mange af de elever, der havde valgt oplæg 2, manglede ordforråd til at beskrive sådan en sundhedsdag. Desuden var det tilsyneladende svært for mange at begrunde, hvorfor de havde valgt netop disse aktiviteter. Det er også her, eleverne havde sværest ved at nå op på 300 – 400 ord.

En censor mener "Emnet har elevernes interesse. Desuden var en del af mine skoler idrætsefterskoler, men i det hele taget er det tydeligt en problematik, der optager de unge. Altså et godt tema, som alle har en mening om."

Sprogarbejde

Træning i skriftlig fremstilling

Basis for at blive god til det skriftlige er selvfølgelig træningen i løbet af årene. Eleverne skal være vant til at skrive, og de skal være vant til at få respons fra læreren og have øvelse i at rette tekster, de selv har skrevet.

Arbejdet med skriveprocessen er en del af dette arbejde. Under denne træning er det naturligt, at arbejdet med ordbogen og grammatiske oversigter inddrages.

At arbejde med skriftlig fremstilling begynder i 6.- 7. klasse. Og i løbet af 8. klasse er det en god ide at arbejde mere intensivt med processkrivning. Skriveprocessen er beskrevet på s.42. Er eleverne vant til at arbejde med processkrivning, har de et godt udgangspunkt for at klare en opgave i skriftlig fremstilling også på fremmedsprog.

Derudover er det en god ide med en tjekliste til elevens arbejde med at rette sin egen tekst.

Tekstens indhold	Tekstens sammenhæng	Sprogets korrekthed
Er opgaven løst og alle punkterne besvaret? Er det interessant at læse?	Er teksten delt op i afsnit?	Er udsagnsordene bøjet, sådan at grundled og udsagnsordets endelse passer sammen?
Kunne du evt. skrive noget mere?	Har du husket at sætte punktum, evt. komma?	Passer navneordenes endelser sammen med tillægsordenes endelser?
Har du brugt et passende og varieret ordforråd?	Har du husket at bruge gode ord/ vendinger til at forbinde tekstens dele med?	Har navneordene de rigtige køn og er de evt. bøjet korrekt i flertal?

* Se i øvrigt i forskellige materialer, som giver gode råd til eleverne om, hvad de skal være opmærksomme på, når de skriver.

Ordbogsarbejdet i undervisningen skal fokusere på følgende:

- Ikke automatisk vælge det første ord (**læs eksemplerne**, så undgår man at vælge forkert.)
- Viden om **ordklasser**. (for eksempel når en censor skriver, at ”jeg får” kunne blive til ”*je mouton*”)
- Skrive korrekt af, herunder fokus på stavning og accent
- Være opmærksom på, om et **navneord er ental eller flertal (vide)**, hvordan man finder flertal i den ordbog (papirudgave eller elektronisk), eleven er vant til at bruge.)
- Vide, hvad der gemmer sig bag de **latinske betegnelser og forkortelser**
- **Kende til listen over de uregelmæssige verber og vide**, hvad forkortelserne står for, og hvordan listen bruges.

*En censor skrev:
"Man kunne lave en lille sød samling med varianter af brugen af "santé" – det kan åbenbart bruges i alle ordklasser og bøjes på rigtig mange måder ☺. Fx "Je mange santé", "Je joues santé", "Si tues santé, tu as bonne forme", « il fait santé », « Il nesanté pas ». « elle acheteur beaucoup santé », « j'aime nourritures santé » osv."*

Arbejdet med grammatiske oversigter skal føre til, at eleverne kender til og kan bruge:

- Grammatiske betegnelser
- Hjelpeudsagnsordene *être, avoir*
- Bøjningsskemaer for de vigtigste verber, for eksempel *faire, aller, prendre*,
- Bøjningsskemaer for adjektiver
- Listen over modalverber
- Pronomen af forskellig slags, især personalpronomen
- Om nægtelser
- Ordstilling, for eksempel adjektiver og substantiver.

Sprogarbejde

Ganske få har knækket koden med hensyn til at bøje verber, og mange bruger ordbog for at hæve det sproglige niveau, men ender med at konstruere sætninger, som de ikke selv (og næsten heller ingen andre) forstår.

Fejltyperne var bl.a.

- Hyppigt forekommende: *et-est, sain-santé, un-en-on*
- Kongruens - verber
- Kongruens - adjektiver
- Det forekom eleverne problematisk at bøje *manger*.
- *Penser* optrådte eksempelvis som *pence, panse*
- Nægtelser
- Han- og hunkøn.

Fælles for alle 3 sprog

Før den skriftlige prøve

Det er afgørende for elevernes resultater, at eleverne er velinformerede om prøven og dens krav. Det er vigtigt, at alle elever har gennemprøvet mindst et prøvesæt inden afgangsprøverne i 9. og 10. klasse.

Man kan evt. dele sættet op i mindre dele.

Det er vigtigt, at eleverne gennem undervisningen bliver i stand til at anvende:

- Lyttestrategier
- Læsestrategier, herunder at sætte sig ind i en opgaveformulering
- Skrivestrategier
- De medbragte hjælpemidler
- Grammatiske termer
- Centrale grammatiske regler.

Det er ligeledes vigtigt at gøre eleverne opmærksom på, at de til FS10-prøven kun skal besvare et af de to skriftlige oplæg i hæfte to. I år har vi set adskillige eksempler på elever, der har skrevet begge opgaver. Det er kun den opgave, som eleven har skrevet først i afleveringen, der vil blive bedømt. Det er ærgerligt for en elev at have spildt tid på en ekstra opgave. Denne tid kunne være blevet brugt på at bearbejde den første besvarelse.

Skriveprocessen

Det er en god idé, at eleverne øver sig i at bruge en skriveproces som nedenstående i den daglige undervisning, så de kan drage nytte af den til selve prøven.

- Oplægget læses grundigt igennem. Den lille boks med opgaveformuleringen er en god hjælp til at disponere stoffet
- En indledende planlægning med anvendelse af forskellige brainstormteknikker
- En nedskrivningsfase, hvor der skrives løs uden for mange ophold for at finde ud af stavning, grammatik og ordvalg, da det kan hæmme en flydende og sammenhængende formulering
- En bearbejdningsfase, hvor hjælpemidlerne tages i brug
- En gennemskrivningsfase, hvor den endelige korrektur foretages.

Ordbogen

Her skal der fokuseres på

- Ikke automatisk vælge det første ord – læs eksemplerne, så man undgår at vælge forkert
- Viden om ordklasser
- Skrive korrekt af fra ordbogen
- Være opmærksom på, om et navneord er ental eller flertal
- Vide, hvad der gemmer sig bag de latinske betegnelser og forkortelser
- Kende til listen over de uregelmæssige verber og vide, hvordan den bruges.

På prøvedagen

Nogle elever vælger ikke at aflevere en fri skriftlig opgave. I de tilfælde skal eleven underskrive et tomt ark, som sendes med til censor. På den måde kan censor se, at opgaven ikke er blevet væk undervejs.

En opfordring fra en beskikket censor, som det er vigtigt at videregive til eleverne lyder: "Generelt skal eleverne markere tydeligere i felterne. Mange har to markeringer."

Hvis eleverne skriver forkert, skal de viske det ud eller lave en overstregning, så der ikke kan herske tvivl om, hvilken løsning de anser for at være den rigtige.

Mange censorer giver udtryk for, at det er en stor hjælp, når eleverne skriver antal ord på den fri skriftlige opgave.

Sprogligt

Man bør opfordre eleverne til at bruge steder og navne fra det land, hvis sprog de lærer. Det er for eksempel lidet sandsynligt, at der i Skotland er en konge og dronning, der hedder Thor og Rikke.

Det er ligeledes godt at indskærpe eleverne ikke at bruge slang eller bandeudtryk. Det passer ikke ind i den skriftlige dimension.

Brug af it og hjælpemidler

Næsten alle elever har skrevet deres opgave på computer. Det er dejligt, dels fordi opgaven er lettere at læse, og dels fordi eleverne får hjælp fra stave- og grammatikkontrollen. Dette har medført, at der ikke længere er så mange stavefejl. Flere censorer skriver, at de kan se, at stavekontrollen bliver brugt, men dog ikke altid med lige stor omtanke. De får det indtryk, at eleverne ofte vælger det første ord, som computeren forslår.

Skolerne bør hjælpe de sidste elever til også at bruge pc, idet brugen af computer har mange fordele. Det er nemmere at få et overblik over det, man har skrevet. Det er lettere at rette eller tilføje. Man har rådighed over de elektroniske hjælpemidler.

Der må ikke indsættes illustrationer eller billeder i elevbesvarelsen, men der er fortsat eksempler på elever, som henter billeder på internettet eller via lokale billedmapper.

Vurderingen

Stort set alle censorer rapporterer om gode samtaler og forhandlinger med lærerne/de kommunale censorer. Når man bruger evalueringsarkene fra prøvevejledningen kan man tydeligt se, hvilke elementer der skal indgå i vurderingen af de fri skriftlige opgaver. Når man bruger disse ark, er man mere tilbøjelig til at inddrage såvel de positive som de negative sider ved besvarelsen. Det må også tages i betragtning, at det handler om sprog på vej, og derfor kan det ikke forventes, at elever i 9. og 10. klasse skriver fejlfrit.

Ministeriet for Børn og Undervisning udarbejder sammen med UNI•C hvert år en oversigt over, hvilke karakterer elever i 9. og 10. klasse har opnået til de afsluttende prøver. Karakterstatistikken for 2011 er offentliggjort på uvm.dk under menupunktet "Statistik".

Censorordning

Til FSA prøven er det stadigvæk en kommunal censor, der vurderer opgaverne sammen med en statslig censor. Denne ordning gælder i de skriftlige udtræksfag, altså i engelsk, tysk og fransk og i valgfagene tysk og fransk.

Til FS10 er det læreren og en statslig censor, der bedømmer. Her er det samme ordning i alle fag.

Mundtlige prøver

De mundtlige prøver i overblik

FSA	FS10
Tekstopgivelser 30-40 ns	Tekstopgivelser 50-60 ns(eng)/40-50 ns (ty.fr)
Prøven varer 20 minutter	Prøven varer 20 minutter
Redegørelsen varer ca. 5 min	Redegørelsen varer ca. 7 min
Samtalen varer ca. 8 min	Samtalen varer ca. 7 min
Elevens kilder kan være ud over de opgivne tekster eller bestå helt eller delvist heraf	Elevernes kilder skal være ud over de opgivne tekster
Lodtrækning under prøven	Lodtrækning tidligst 10 skoledage før de skriftlige prøvers begyndelse
Samtale om et andet overordnet tema	Samtale om samme overordnede tema

FSA mundtlig prøve

Prøven er todelt og består af

- Elevens redegørelse for et selvvalgt emne på baggrund af årets tekster og temaer
- En samtale på baggrund af et lodtrukket oplæg om et andet tema end det, eleven havde valgt sit eget emne under.

Igen i år vidner censorrapporterne om, at der er en meget stor tilfredshed med den prøveform, som vi har i 9. kl. Prøven hænger fint sammen med slutmålene i Fælles Mål og passer desuden fint sammen med den daglige undervisning.

Tekstopgivelserne

Prøvebekendtgørelsen blev ændret sidste år (gældende fra august 2010), således at klassens tekstopgivelser skal ligge mellem 30 og 40 normalsider. Elevens kilder skal ikke længere indregnes i opgivelserne. Der var da også en del lærere, der benyttede sig af, at det nu er muligt at gå helt op til 40 ns.

Censorerne melder om meget forskellige tekstopgivelser. Nogle henter deres tekstopgivelser fra mange forskellige kilder, mens andre mest holder sig til et lærebogssystem. Der inddrages såvel fag- som skønlitteratur, digte, artikler, billeder, film etc.

Film

Der er en god tendens til, at der opgives en film til hvert tema. Det kan hjælpe de svagere elever, som har svært ved at læse. Det er altid nemmere at huske en problemstilling, som man har set på film. Her er lister over nogle af de film, der er blevet brugt i undervisningen.

*Det er en god ide at arbejde med manus til filmene. Filmanmeldelser og dele af filmmanus kan ofte findes på nettet. Desuden kan man ofte finde opgaver til film både på nettet og i Skolekom konferencerne.

Her er et uddrag af de film, der er blevet nævnt i censorrapporterne i år:

Engelsk	Tysk	Fransk
<i>Bend it Like Beckham</i> <i>The Football Factory</i> <i>Hooligans</i> <i>Precious</i> <i>This is England</i> <i>Juno</i> <i>Bowling for Columbine</i> <i>Super Size me</i> <i>Billy Elliot</i> <i>Fahrenheit 9/11</i> <i>Forrest Gump</i> <i>Breakfast Club</i> <i>The Name of the Father</i>	<i>Crazy</i> <i>Die Welle</i> <i>Das Leben der Anderen</i> <i>Die Mauer Berlin 61</i> <i>Schicksalspiel</i> <i>Herz im Kopf</i> <i>Good bye Lenin</i> <i>Schwarzfahrer</i> <i>Engel und Joe</i> <i>Das Wunder von Bern</i> <i>Napola – Elite für den Führer,</i> <i>Duft (Kurzfilm fra Kurz und gut macht Schule“)</i>	<i>La Môme</i> <i>Entre les murs</i> <i>Être et avoir</i> <i>La Haine</i> <i>Coco Chanel</i> <i>Le fabuleux destin d' Amélie Poulain</i> <i>Les Choristes</i> <i>L'épicerie</i> <i>Grattepapier</i> <i>Victor Gazon</i> <i>Contes et la périphérie</i>

For at læse mere om brugen af film i undervisningen se

- DFI: http://www.dfi.dk/Boern_og_unge/Undervisning/Film-i-skolen.aspx
- CFU: <http://www.cfufilmogtv.dk/>
- Emu: <http://www.emu.dk/gsk/fag/eng/uv-forloeb/film/index.html>
- Emu: <http://www.emu.dk/gym/fag/ty/inspiration/film/index.html>
- Emu: <http://www.emu.dk/gsk/fag/fra/uvforloeb/film/index.html>
- Franskprog: http://www.franskprog.dk/dk/travailler_a_partir_de_films/

Musik

Desuden opfordrer censorer os til at udnytte de muligheder, der ligger i musik og musikkens tekster. Musik kan for eksempel bruges til at åbne et tema, og det opfylder i høj grad slutmålene. Man kan ikke undgå at tilegne sig fremmedsproget, når man lytter til dets musik og synger med. Så bare kom i gang. Læs en censors indlæg og kig på de anbefalede sider herunder.

Engelsk

Her kan man finde tekster til engelske sange www.lyrics.com.

Emu:

<http://www.emu.dk/gsk/fag/eng/uv-forloeb/music/index.html>

Tysk

Brug

http://www.goethe.de/ins/us/saf/prj/sig/enindex.htm?wt_sc=stepintogerman_us

Her findes der musik og musikvideoer med opgaver til. Man kan sagtens finde tekster til hvilket som helst tema.

Få også inspiration på denne Goethe-adresse, hvor man kan finde en alfabetisk liste over forskellige aktuelle tyske bands under overskriften ”*Band des Monats*” med links.

<http://www.goethe.de/ins/fr/lp/kue/mus/mus/ac/deindex.htm>

Emu: <http://www.emu.dk/gsk/fag/tys/uvforloeb/musikny.html>

Fransk

Fransksporg: http://www.fransksporg.dk/dk/fete_de_la_musique/

CFU: <http://www.ucc.dk/cfu/konsulenter/tyskogfransk/individuel/fransk/ideer.html>

EMU: <http://www.emu.dk/gsk/fag/fra/uvforloeb/sange/index.html>

En censorkommentar. "Selvfølgelig er der undtagelser, men det er altså ærgerligt så mange elever, der ikke kan huske eller har kendskab til andre tyske musikere/bands end - som en elev skrev - "Nena og hendes 99 luftballoner", Tokio Hotel og Rammstein. Vi må have slået et slag for Goethe-siden

(<http://www.goethe.de/ins/us/saf/prj/sig/mus/enindex.htm>) med musikvideoer fra bl.a.

2raumwohnung, Annett Louisan, Juli og jeg ved ikke hvor mange andre. Og vi må sprede det glade budskab om Christina Stürmer, Wir sind Helden, Reinhard Mey, Anna Depenbusch, noget så banalt som Benny + The Jets (Ichliebe alles an dir), Die Prinzen...

– Og når vi synger fødselsdagsang, synger vi for øvrigt ikke "Zum Geburtstag viel Glück", men derimod Rolf Zukowskis "Wie schön dass du geboren bist"."

Her et eksempel på tekstopgivelser til et enkelt tema fra en kollega:

Thema Berlin			
"Duft"	film fra "Kurz und gut macht Schule"	Goethe Institut	
"Duft" (filmmanus)	http://www.goethe.de/mmo/priv/909446-STANDARD.pdf		1,2 ns
"Wir sind wir" (m-video)	http://www.goethe.de/ins/us/saf/prj/sig/mus/mcv/en7114076.htm		
"Wir sind wir" (tekst)	ACH SO! 3 Anette Meier Alinea 2010		0,8 ns
"Eingemauert" (video)	http://www.youtube.com/watch?v=jlbAUFvh04k	Deutsche Welle	
Der letzte Tote an der Mauer Die Brücke 3, Gjellerup 1998			2,8 ns
	http://www.berlin.de/tourismus/fotos/sehenswuerdigkeiten/		2,5 ns

Tekstopgivelserblanketten skal underskrives af skolens leder.

Temaer

Når vi taler om temaer, menes der overordnede temaer. Tekstopgivelserne skal opdeles i et passende antal temaer. Det letter lærerens arbejde med tilrettelæggelsen af prøven og gør det overskueligt for såvel elev som lærer og censor.

I den mundtlige prøve skal man ordne stoffet i temaer, sådan at det er klart, hvilke kilder / hvilket baggrundsstof det enkelte tema dækker. De fleste opgiver 4 -5 temaer, og det er passende. Det ene tema falder jo væk, når der skal trækkes lod til samtalen. Derfor er 3 overordnede temaer for lidt. Og med flere end 5 temaer kan det være svært for eleverne at beherske det ordforråd, de skal anvende under samtalen.

Når man vælger årets temaer, er der flere aspekter at tage med ind i overvejelserne:

- Temaerne skal være vedkommende for eleverne.
- Temaerne skal kunne inspirere til selvvalgte emner.
- Temaerne skal kunne inddrage kultur og samfundsforhold fra det pågældende land.
- Temaerne skal ikke kræve et ordforråd, der er for specielt og vanskeligt.
- Eleverne har medindflydelse på valg af temaerne.
- At man kan finde tekster (i bred forstand) til temaet, som har en fornuftig sværhedsgrad.

En censor skriver: "I langt de fleste tilfælde har de opgivne temaer været inspirerende for eleverne, og de har kunnet finde emner, som de var interesserede i."

Husk! Eleverne bør have indflydelse på, hvilke temaer klassen opgiver.

Når man vælger temaer, er det vigtigt, at temaerne ikke overlapper hinanden, som for eksempel temaerne *arbejde* og *fremtid*, eller hvis man både har temaet *sport* og temaet *fritid*.

Censorerne melder tilbage, at årets temaer bl.a. var:

Engelsk

Gun violence, Identities, Civil rights, Relationships, Crime, Travelling, Growing up, Spare time, Between two cultures, The American dream, During and after Apartheid, Drugs, Sport, Minorities, Human choices.

Tysk

Zwischen zwei Kulturen, Jung sein, Land und Leute, Jugendprobleme, Familie, Freundschaft, Gefühle und Wirklichkeit, Zukunft, Freizeit, Sport, Blick auf Deutschland, Identität, Veränderungen, Deutsche Geschichte, DDR und die Mauer, Anders sein, Ferien, Märchen, Sport und Freizeit, Arbeitsleben/Zukunft, Jung sein in Berlin/Deutschland, Eindrücke aus Österreich, Berufe/Ausbildung, Fremd sein, Immer auffallen, Neue deutsche Geschichte.

Fransk

La musique, Les loisirs, Les vacances, L'amitié, Vivreensemble, Paris – la capitale, Le cinéma, être jeune, L'art et l'artiste, Un personnage français.

Censorerne fraråder temaer, hvori følelser eller kærlighed indgår. Desuden er temaet *Märchen* for snævert i tysk, og eleverne har svært ved at tale om det.

Elevers selvvalgte emne

Det er vigtigt, at vi som lærere hjælper vores elever med at vælge emner, som de rent sprogligt magter. Desuden er det vigtigt, at eleverne, inden de går i gang, er helt klar over, hvilke formelle krav der stilles til deres disposition, ellers går det som en censor skriver herunder.

Censorkommentarer:

"Der var adskillige eksempler på for bredt formuleret emne, fx Min fritid, når det overordnede emne hed Sport og fritid. Her har der ikke fundet nogen fordybelse sted. Det handlede virkelig om det hele: hus, familie, rejser, uddannelse, og desværre kun om mig selv."

"Langt de fleste dispositioner handlede om eleverne selv; der var langt imellem en disposition, der tog afsæt i kultur og samfundsforhold eller havde et punkt, hvor eleven sammenlignede med egen kultur i Danmark."

Det er en god ide, at eleverne i løbet af året har gjort erfaringer med at lave en disposition og at fremlægge et emne.

I princippet ser opskriften sådan ud:

1. Indledning og begrundelse for valg af emne
2. Noget generelt om emnet
3. Emnet i engelsk/ tysk/ fransk perspektiv
4. Emnet i dansk perspektiv
5. Emnet og jeg
6. Evt. afslutning.

Når eleven vælger et emne, skal det på en eller anden måde tage udgangspunkt i noget, der er relateret til fremmedsproget.

* Det er vigtigt, at eleven bruger sine kilder i løbet af redegørelsen. Kilderne er jo ikke kun til pynt, men skal anvendes. Ved bl.a. at bruge og referere til kilderne inddrager eleven kultur- og samfundsforhold i sin fremlæggelse. Se hvad en censor skriver herunder.

Censorkommentar: "I forhold til kilder, der skal danne baggrund for dispositionen, vil jeg gerne henlede opmærksomheden på, at det er en god ide også at lade eleverne bruge de tekster, der har været arbejdet med i løbet af året. Nogle elever har ikke det sproglige overskud til at sætte sig ind i nye tekster og nyt ordforråd. Lærerne kan med fordel i løbet af året lade deres elever afslutte temaforløb med små dispositioner og fremlæggelser, der evt. kan udgangspunkt for den endelige disposition i tilfældet af, at faget bliver udtrukket. Derudover gav det pluspoint, når eleven brugte sine kilder aktivt."

Her er det vigtigt som lærer og censor at huske, at kultur- og samfundsforhold sagtens kan være en historie om for eksempel *Joe from Australia*, *Timo und Sabine aus Flensburg* eller *Jean vit à Paris*. Teksterne bringer et stykke fremmedsproget kultur ind i elevens redegørelse. Ved at parallelisere med et dansk liv, for eksempel elevens eget, perspektiveres der. Det er en god ide at fortælle om de kilder, man har brugt. Det giver god fylde til elevens fremlæggelse.

En god disposition kan for eksempel se således ud:

Outline

Name:

Class:

Topic: Australian History

My topic: Aboriginal stolen children

1. 1. Why did I choose this topic?
Exciting
Learn about the aboriginals
2. 2. The aboriginals
Who they are
Their way of living
A day for an aboriginal
3. 3. Stolen children
Away from the parents
Their experiences
A new life
4. 4. Back to good
A mother's fight
A mark on their soul
A new beginning
5. 5. Jennifer
Stolen away
A new family
Home again
6. 6. My own opinion
A frightening thought
A story from the government

Sources:

http://www.hreoc.gov.au/social_justice/bth_report/stories/jennifer.html

<http://bestanalytic.com/aboriginalartonline.com>

Rabbit Proof Fence. Film.

Teacher's signature:

Student's signature:

Eller sådan:

Mon thème: Jeune francophones

Sous thème: Adjira, une jeune femme du Burkina Faso

J'aichoisicethémeparceque....

Intéressant

Visiter le Burkina Faso

1) Présentation du Burkina Faso

Situé en Afrique.

Petit pays (12 millions)

Parle (français)

3 religion

Les paysages (le plantation de coton, marchés de l'or, marchésd'argile)

Les animaux (les ânes , le crocodile, le girafes et les éléphants)

2) Présentation de Adjira

17 ans, femme

Bobo (ville)

Parle (français)

Ecole (60 à 80 élèves)

Avenir (voyage, l'Europe)

Loisirs (danse, chanté, les amis et famille)

Famille (cousin, Danemark)

3) Les différences et les ressemblances entre ma vie et la vie d'Adjira

Danemark (petit pays) rapport

Pays (12 millions) (5 millions)

Animaux (nombreux)

Ecole (60 à 80 élèves) (24)

Parlerfrançais, parler danoise.

Ecole (publique)

Aime (danser et chanté)

Elle (17 ans) (15 ans)

Aime (famille)

4) Mon avis

Je trouveque (intéressant , animaux)

Je penseque (les paysages et belle)

Je croisque (chaud, et pauvre) (developpement)

Sources :

Le Burkina Faso : video clip TV5 + fiche pédagogique

Jem'appelle Adjira, FS10 maj-juni 2004

Kilder

Som det ses i eksemplerne, skal eleven have mindst to forskellige teksttyper som kilder på sin disposition for at vise, at hun er i stand til at arbejde med forskellige teksttyper.

Mange elever finder deres kilder på internettet. Mange vælger ligeledes at hente deres viden fra film. Hvis eleverne vælger at bruge internetsider skal de skrive den nøjagtige adresse og ikke for eksempel www.google.com.

Bed eleverne aflevere et print af deres kilder fra internettet til deres lærer. Dette kan være en sikkerhedskopi samtidig med, at det er hurtigere for læreren at danne sig et overblik over kildens indhold.

Kilderne skal være reelle og på fremmedsproget, således at eleven får det ordforråd, der skal bruges i redegørelsen. Eleverne kan altså ikke som kilde bruge "min lærer", "mig selv" eller lignende.

Godkendelse af dispositionen

Læreren godkender med sin underskrift elevens disposition. Det er derfor vigtigt, at læreren har tjekket, at dispositionen opfylder de krav, der stilles til en sådan. Se en tjekliste for dispositionen på s.62.

Hvis en lærer ikke kan godkende elevens disposition, skal eleven i første omgang ændre det, som læreren påpeger, og læreren skal vejlede eleven. Hvis dispositionen ikke er i orden, når den skal sendes til censor senest 14 dage før prøvens afholdelse, kan den ikke sendes med til censor. En elev har ikke adgang til prøven, uden der foreligger en godkendt disposition, og denne skal almindeligvis være censor i hænde 14 dage før prøven afholdes.

De elever, der ikke får afleveret en godkendt disposition rettidigt, skal tilbydes en ny prøve, hvilket er ved førstkommande prøvetermin. Skolens leder kan ved de mundtlige prøver alternativt vælge at tilbyde en ny prøve i samme termin eller umiddelbart efter sommerferien. I skoleåret 2010/11 var det i tidsrummet 20/8 - 10/9.

Tag en ekstra kopi af den endelige disposition, som evt. kan udleveres til eleven ved prøven, hvis hun har skrevet på sin, medbringer en anden udgave eller har glemt den.

Kun få elever møder op uden at være velforberedte. I de tilfælde må lærer og evt. censor stille spørgsmål ud fra dispositionen og se, hvad de kan få eleven til at redegøre for. Langt de fleste elever er i engelsk gode til at tilpasse deres redegørelse, så den kommer til at fylde ca. fem minutter. I tysk og fransk er det ofte en større udfordring for eleverne at have stof nok til de fem minutter.

Prøveoplægget

Prøveoplægget skal lægge op til en god samtale. At samtale er at tale sammen og udveksle synspunkter og oplysninger. Eleverne skal her vise baggrundsviden og ordforråd inden for årets temaer. Det kan være svært for nogle elever at omstille sig til en ny disciplin, og de skal derfor støttes en del, hvilket betyder, at læreren styrer prøveforløbet med supplerende spørgsmål, som inddrages for at komme rundt om emnet. Censor kan ligeledes komme med uddybende spørgsmål og kommentarer undervejs. De dygtige elever forstår selv at tage initiativet i samtalen ved at inddrage flere aspekter.

En del lærere indleder denne del af prøven med, at eleven læser spørgsmålet højt og tilkendegiver, om hun har forstået det.

Prøveoplægget består af **et** indledende spørgsmål, ikke et katalog af spørgsmål. Dem tager man som lærer med som notater, der kan bruges, hvis samtalen skulle gå i stå.

Basis for den efterfølgende samtale er de prøveoplæg, som læreren har fremstillet.

Eksempel på prøveoplæg fra fransk

Thème: Musique francophone

Question: La musique, c'est important?

Textes: Pour toi, qu'est-ce que c'est la musique?, Aicha, Khaled

Eksempel på prøve oplæg fra engelsk

Topic: Australian History

Texts: Aboriginal Jennifer, Rabbit Proof Fence, Letter to his Parents

Question: How were the Aborigines treated during the Fifties?

(Diverse billeder var indsat på prøveoplægget.)

Så taler vi sammen

De aller fleste elever har forberedt sig grundigt til deres selvvalgte emne. Censorerne synes generelt, at det er en fornøjelse at overvære den del af prøven. Under samtalen går rigtig mange elever desværre i stå. Samtalen bliver til en omgang spørgsmål-svar i stedet for. Men denne del kan godt trænes.

Under arbejdet med hvert tema samler klassen på spørgsmål og diskussionspunkter. Dem arbejder man løbende med, mens man arbejder med temaet. De indledende spørgsmål, man som lærer formulerer, er jo i princippet ikke nye. De er formuleret på baggrund af arbejdet i klassen med tekster og temaer. Når året er gået, bruger man det, man har samlet sammen under repetitionen, som baggrund for samtaletræning.

Desuden er det en rigtig god ide at gemme ganske korte resumeer af de tekster m.m., klassen arbejder med. Man kan også samle på spørgsmål til den enkelte tekst.

Vurderingen

I Prøvevejledningen er der evalueringsskemaer til såvel de skriftlige som de mundtlige prøver. Lærer og censor ser på evalueringsskemaet og taler om styrker og svagheder i elevens præstation. Krydserne i skemaet er et ganske godt pejlemærke for den endelige karakter. Der er ikke tale om, at de to dele af prøven vægtes procentvis, sådan at 2 karakterer bliver til en.

Når elevens præstation skal bedømmes, er karakteren udtryk for en helhedsvurdering.

Det kan somme tider være svært at træffe beslutningen om at give 12. 12-tallet er udtryk for, at eleven har nået fagets slutmål, ikke at eleven for eksempel taler perfekt tysk.

Censorbetragtninger sætter fokus på det positive ved denne prøve.

En censor bemærker: "Ved vurderingen trækker den forberedte del generelt op, her mærkes det tydeligt, hvem der har arbejdet, og hvem der ikke har, og det, synes jeg, er godt, den lidt svage elev kan hente bonuspoint. her."

En anden censor skriver: "Karakterfastsættelsen foregik aldeles problemløst. Den gav anledning til faglige drøftelser, og det er altid rigtig værdifuldt også for mig. Det er et samarbejde, som gerne skulle foregå i positiv ånd. Og den mundtlige prøve skal jo også være en positiv oplevelse for eleverne."

En censor skriver: "Men der var en forskel på elevernes sprog under den første del og den sidste del af prøven. Under den sidste del er eleverne mere usikre, fordi de selv er sætningsproducerende. Denne del kan jo ikke trænes på forhånd, som oplægget til dispositionen."

FS10 mundtlig prøve

Prøven er todelt og består af

- Elevens redegørelse for et selvvalgt emne på baggrund af årets tekster og temaer og
- En samtale, som tager udgangspunkt i elevens redegørelse, og som breder sig ud til hele temaet.

Prøven er stadigvæk relativt ny i 10 klasse.

En censor skriver:

"Jeg synes, det er en fantastisk prøve. Eleverne udtrykker stor tilfredshed med den og fortæller, at de har lavet fordybelsesområder i løbet af skoleåret, og de føler, at prøven er en naturlig forlængelse af deres undervisning."

Årets temaer

Til inspiration bringes nedenstående en liste over nogle af de temaer, der i år er blevet opgivet til FS10

Adventure , At risk, Being different, Between God and man, Branding you, Conflicts, Crime, Culture and identity, Drama in sports, Evil , Extreme living conditions, The future is coming on, Global issues, Minorities, Music that made a difference, The stolen generation, Sport and health, Teenage culture.

Jugendliche und Identität, Deutschsprachige Länder, Kriminalität, Gewalt und Drogen, Blick auf Deutschland, Straßenkinder, Der Alltag, Märchen, Sport, Schulreise, Urlaub und Ferien, Schule, Familie, Körperkunst, Jahre, die man nicht vergisst, Begegnungen, Was sind meine Rechte?, Wenn man jung ist, Kinder und Eltern – so oder so, Berühmtheiten, Land und Leute, Wohnen und leben, Zukunftspläne. Die Schulzeit/ Das Arbeitsleben, Reisen und erleben, Jung sein, Anders sein, Deutschland, Zukunft, Freizeit, Reisen und erleben, Familienleben, Die Wende, Reisen, Freundschaft und Liebe, Ausbildung, Beruf und Zukunft, Sport, Ausländer

La violence, Autour des ados, Solidarité, Pays francophones, L'amitié, Afrique du Nord, L'école, La France, Entre deux vies, L'amour, Les loisirs, La mode, La guerre, La famille, Voyages, Les Sports

Som lærer i 10. klasse er det vigtigt at sørge for, at årets temaer giver eleverne nogenlunde lige chancer for at vælge et godt emne efter lodtrækning, og som eleven også efterfølgende vil kunne føre en samtale om. Det er for eksempel svært for en del elever at tale om filosofiske emner og meget smalle emner med et specielt ordforråd.

Lodtrækning

Fra skoleåret 2010/2011 var det muligt at trække lod i små grupper.

Ud fra censorrapporterne at dømme var det kun meget få elever, der valgte at benytte sig af den nye mulighed for at trække temaet i grupper. På en skole havde dog alle elever trukket lod i små grupper.

Godkendelse af emne

Langt de fleste elever havde fundet gode, relevante emner til deres redegørelse, men der var nogle elever, der havde fået godkendt emner, der lå så langt fra det lodtrukne tema, at det var svært at perspektivere til temaet. Det gav heller ikke megen mening at inddrage temaet i samtalen, da der ikke var en sammenhæng. Eleverne bør kunne argumentere for sammenhængen mellem tema og emne allerede, når læreren skal godkende valg af emne.

Elevens selvvalgte emne m.m.

I modsætningen til eleven i 9. klasse, må eleven i 10. klasse kun bruge kilder udover det fælles opgivne stof. Desuden kan eleven i 10. klasse ikke vælge frit blandt temaerne, men trækker et tema. Til gengæld ved 10. klasse-eleven, hvilket tema hele prøven kommer til at handle om. Eleven kan derfor forberede sig mere målrettet end eleven i 9. klasse.

Kravene til dispositionen finder man i tjeklisten på s. 61.

Beskikkede censorer, der har overværet de mundtlige prøver i 10.klasse, melder generelt meget positivt, men også meget kritisk tilbage. Herunder 2 forskellige indlæg.

Jeg synes, at de fleste elever håndterer gennemgangen af dispositionen på glimrende vis. Helt afgørende er selvfølgelig, i hvilket omfang de er FORBEREDT. I de (mange) tilfælde, hvor de har lavet et ordentligt hjemmearbejde, kommer der mange fine præstationer ud af det, og eleverne kan sagtens selv styre forløbet uden hjælp fra eksaminator. Til gengæld kan det ofte være svært at se, hvad og hvordan kilderne har været brugt. Jeg synes stadig, at det burde være et direkte KRAV, at der i dispositionen skal være et punkt, der hedder ”*Meine Texte*” med tilhørende stikord.

I den frie samtale er forløbene af noget forskellig kvalitet. Der er fremdeles en tendens til, at samtalerne bliver alt for løse med inddragelse af alverdens irrelevante spørgsmål i forhold til emnet. Jeg savner her noget bedre FORBEREDELSE fra lærernes side. Ofte rystes nogle tilfældige, impulsive spørgsmål ud af ærmet – det **er** tilladt at være så godt forberedt, at man som lærer hjemmefra skriver nogle spørgsmål ned til hver eneste elev...

Samlende må det siges, at prøverne dog forløber godt, og afviklingen foregår langt bedre end under den tidligere prøveform. Elevernes engagement? Tja – det afhænger i høj grad af indstilling, evner, lærernes daglige undervisning og den enkeltes ambitionsniveau.

Til den mundtlige prøve FS10 må eleverne gerne medbringe en grafisk illustration. Som man kan se i ovenstående artikel, har det ikke været til nogen hjælp for eleven i det konkrete eksempel. Der lyder desværre tilsvarende tilbagemeldinger fra andre beskikkede censorer.

Mht. fejl i elevens disposition er det væsentligt at huske på, at vi lærere under forberedelsen af den mundtlige prøve er vejledere, og vi må gerne hjælpe eleverne med at rette i dispositionen – den indgår jo ikke i bedømmelsen.

Helt overordnet fornuftige dispositioner som i langt de fleste tilfælde hjalp eleven rigtig godt på vej. Der går nok lige et år eller 2 før der udelukkende er stikord på dispositionen. Det falder selvfølgelig tilbage på læreren, som generelt skal være (endnu) bedre til at understrege vigtigheden af dette.

Når der optrådte sproglige fejl i elevdispositionerne, undrede det mig, at lærerne havde godkendt og underskrevet og ladet så mange fejl ’gå ud af huset’.

I alt for mange tilfælde har jeg oplevet manglende emnebegrundelse, sætninger i stedet for stikord, manglende forbindelse til tyske kultur- og samfundsforhold (her halter det RIGTIGT meget), og kilder på dansk/engelsk.

Meget få elever inddrog de kilder, de selv havde valgt. Det kunne mange, måske især svagere, elever have rigtig meget glæde af.

Kun en enkelt elev havde medbragt en grafisk illustration. Det handlede om skolesystemet, og var ikke til nogen hjælp.

På et par skoler var lærerne gode til at lade eleverne tale færdig og til at stille relevante spørgsmål i samtalen.

Her et eksempel på en disposition fra årets prøve:

Thema: Die Welt

Mein Thema: Deutsche Traditionen

Warum habe ich dieses Thema gewählt?

Interessant, Unterschiede, meine Familie

Traditionen

Internationale Traditionen, dänische Traditionen, deutsche Traditionen

Biergarten

Mädchen, Kleidung, gute Laune

Verschiedene Sorten Bier, Lieder

Oktoberfest

Wurst

Currywurst, Museum, erfunden, Herta Heuwert,

Hergestelltaus ...

Berlin, meine Familie

Kulturelle Unterschiede zwischen Dänemark und Deutschland

Essen, Jugendliche

Meine Meinung, Ferien mit meiner Familie

Quellen

<http://www.deutsche-lebensart.de/45.html>

<http://de.wikipedia.org/wiki/Biergarten>

<http://www.nthuleen.com/teach/lyrics/hofbraeuhaus.html>

<http://www.currywurstmuseum.de/en/>

Kommentarer til prøveforløbet

De fleste elever var forberedt på, at samtalen skulle brede sig ud i det overordnede tema. Lærerne var rigtig godt forberedt og forsøgte at lytte til, hvad eleverne konkret redegjorde for i stedet for at lade sig låse af at have forberedt alt for meget hjemmefra. Derfor kom samtalerne for det meste til at hænge fint sammen med redegørelsen.

I det hele taget var det glædeligt at se, hvordan FS10-prøven hænger godt sammen for eleverne. Den forløber harmonisk, især fordi, tror jeg, eleverne føler sig trygge ved at blive inden for den samme temaramme. For lærerne er det også en nemmere opgave end ved den mere sammensatte FSA-prøve.

De fleste elever møder velforberedte op til prøven, og det er en fornøjelse at høre deres redegørelser. Der bliver berørt mange interessante emner under et prøveforløb. Nogle elever har dog svært ved at udfylde de 7 minutter med deres redegørelse, og disse elever får også svært ved at deltage i samtalen, da de har fortalt alt, hvad de ved allerede under redegørelsen. Andre elever havde sat sig ind i et større stofområde og havde gemt noget af deres viden til samtalen. Det synes jeg tæller positivt, hvis eleven selv tager initiativ i samtalen.

Ikke alle elever havde sat sig ind i de kilder, som de havde skrevet på dispositionen. Nogle mente, at de blot kunne tale ud fra deres almene viden. Eleverne skal til prøven redegøre for kilder, det vil sige, at de skal give udtryk for de synspunkter og informationer, der står i kilderne.

Nogle elever havde tilsyneladende tænkt, at det var tilstrækkeligt at forberede sig på redegørelsen og havde ikke brugt tid på at sætte sig ind i det lodtrukne tema. Relevante problemstillinger fra temaet vil med fordel kunne inddrages i samtalen.

Forberedelse af eleverne til den mundtlige prøve

Eleverne skal allerede fra skoleårets start orienteres om, hvad prøven går ud på, så de gennem hele året målrettet kan forberede sig på de krav, der stilles.

Årets arbejde bør være inddelt i temaer. Når klassen har arbejdet med et tema, er det en god idé at slutte af med en skriftlig opgave, hvor eleverne samler de synspunkter og den viden, som de har fået. Man kan ligeledes opfordre eleverne til allerede på dette tidspunkt at vælge et emne under hvert tema. Eleverne kan lave en mundtlig aflevering elektronisk (læs evt. mere herom på Emu'ens engelskside). Eleverne kan ligeledes lave en råskitse til en disposition, således at det indledende arbejde er gjort, hvis de trækker dette tema umiddelbart før prøven.

Nogle lærere arbejder på den måde, at de fra årets start sætter en plakat med hvert tema op i klassen. Herpå skriver eleverne de emner, som de kan komme i tanke om. På denne måde er eleverne med til at inspirere hinanden, og de får længere tid til at overveje, hvilket emne de vil arbejde med.

Læreren kan opfordre eleverne til at aflevere en elektronisk udgave af dispositionen, som også kan videresendes til censor. På den måde vil det være forholdsvist let for såvel lærer som censor at sætte sig ind i elevernes kilder.

Elever med særlige behov

Skolens leder skal tilbyde en særlig tilrettelæggelse af prøverne for elever med særlige behov. Den særlige tilrettelæggelse kan vedrøre prøvernes form og rammer, herunder brug af hjælpemidler og ekstra tid. Det er en forudsætning for fravigelserne, at prøvernes mål og sværhedsgrad ikke ændres.

Ved de skriftlige prøver i sprog er der dels mulighed for forlænget tid på 60 minutter, dels mulighed for at få udleveret opgaverne på cd-rom, så eleverne med hjælp fra for eksempel CD-ord kan få læst teksten op. Eleverne besvarer også opgaven på computeren. De kan skrive direkte i den opgave, som de får udleveret på cd-rommen.

Materialer til elever med særlige behov skal bestilles fra Kvalitets- og tilsynsstyrelsen inden d. 1/12 til brug for prøverne i den efterfølgende sommertermin.

Da der ikke er forberedelsestid til den mundtlige prøve, gives der ikke forlængetid her. Dog er det tilladt at afsætte ekstra tid til selve eksaminationen – op til 50 % - til elever, der har talevanskeligheder.

Tjeklister

Vi har udarbejdet følgende tjeklister til de mundtlige prøver :

Tekstopgivelser

- Der opgives 30-40ns/ FS10 50-60 ns(eng), 40-50 ns (ty,fr)
- 1ns = 1300 bogstaver uanset teksttype
- Opstilles i 4-6 temaer
- Skøn- og faglitteratur
- Ikke skrevet materiale
- Underskrives af skolens leder.

Dispositionen

- Max 1 A4 side
- Overordnet tema – selvvalgt emne
- Kun stikord – ikke sammenhængende tekst
- Ikke for mange stikord
- Ingen kilder på dansk
- Ikke mig selv som kilde
- Flere forskellige teksttyper som kilder
- Ingen illustrationer (kun hvor det er absolut nødvendigt)
- Underskrift fra lærer og elev
- FS10: kilderne ligger ud over klassens tekstopgivelser.

Prøvespørgsmål/oplæg (kun FSA)

- Overordnet tema
- Ikke lange tekststykker, men ét igangsættende spørgsmål
- Tekstopgivelser, der kan relateres til
- Gerne illustrationer
- Ingen stikord.

Til censor sendes

- Tekstopgivelserblanketten
- Elevernes dispositioner
- Prøvespørgsmål/oplæg (kun FSA)
- Oversigt, der viser sammenhængen mellem elev, tema og emne
- Oversigt, der viser sammenhængen mellem opgivelser og prøvespørgsmål (kun FSA)
- Elevrækkefølge
- Følgebrev med lærers mail adresse og telefonnummer.

FAQ

I den forgangne prøveperiode blev der stillet en mængde spørgsmål til fagkonsulenterne. Her bringer vi nogle af de hyppigst stillede spørgsmål:

Hvad sker der, hvis en elev ikke afleverer sin disposition til tiden?

Hvis en elev ikke afleverer en disposition rettidigt, hvilken karakter skal eleven så have?

Hvor meget tæller sprog og sprogbrugsdelen til FS10 i forhold til den fri skriftlige opgave?

Skal eleverne skrive normalsidetel på deres kilder på dispositionen?

Må man bruge de samme prøvespørgsmål den anden dag af prøven?

Svarene på ovenstående spørgsmål kan læses på fagkonsulentens side på EMU under henholdsvis fagene engelsk, tysk og fransk.

Hvis du vil vide mere

På www.ktst.dk kan du for eksempel finde:

- Prøvevejledningerne og vurderingskriterierne
- 7 skarpe til sproglæreren om de afsluttende prøver i engelsk, tysk og fransk
- Tidligere års PEU hæfter
- Love og bekendtgørelser
- Publikationen "Orientering om folkeskolens afsluttende prøver"
- Vejledning om fravigelse af bestemmelserne ved folkeskolens afsluttende prøver

FAQ på EMUs sider for henholdsvis engelsk, tysk og fransk : www.emu.dk

Fagkonsulentens konference i Skolekom. Den findes som underkonference til henholdsvis engelsk, tysk og fransk i folkeskolen.

Nyt

Adgang til internettet

Det anbefales, at eleverne bruger elektroniske ordbøger, da det er meget hurtigere og dermed mere motiverende at bruge frem for bogudgaverne. Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen har pr. 1/8 2011 justeret vejledningen, således at eleverne godt må bruge internetbaserede ordbøger til prøverne. Det skal dog understreges, at der hermed *ikke* ændres i reglerne for brug af hjælpemidler til prøverne. Eleverne må således ikke benytte adgangen til internettet til at kommunikere med andre via sociale medier som for eksempel Messenger, Facebook, Twitter m.fl., og de må kun benytte internettet til at få adgang til de tilladte hjælpemidler.

Det er fortsat skolelederens ansvar at sikre, at eleverne ikke kommunikerer utilsigtet eller benytter ulovlige hjælpemidler. Det er på den baggrund vigtigt, at skolelederen informerer eleverne grundigt om såvel reglerne for brugen af internettet som konsekvensen af snyd under prøverne.

Tak for i år

Som afslutning en hilsen fra en af censorerne.

Som altid har det været en spændende og givende opgave at have været beskikket censor ved de mundtlige og de skriftlige prøver .